



ที่ กษ ๐๔๐๔/๑๑๕๗

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เทเวศร์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง การจัดทำงบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เรียน ผู้สอบบัญชี/ประธานกรรมการสหกรณ์/ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร

อ้างถึง ๑. ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๗๐๑/๒๕๕๖ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้รองนายทะเบียนสหกรณ์
ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินตามแบบที่
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด หนังสือที่อ้างถึง ๒ อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะรองนายทะเบียนสหกรณ์
มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ในการกำหนดรูปแบบงบการเงินของสหกรณ์ นั้น

เพื่อให้การจัดทำงบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป็นไปอย่างมีมาตรฐานและถือปฏิบัติ
เป็นแนวเดียวกัน สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของสมาชิกและผู้ใช้งบการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบงบการเงิน โดยจัดทำ **คู่มือการจัดทำงบการเงินและให้ถือปฏิบัติ**
ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ เป็นต้นไป ดังนี้

๑. คู่มือการจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทการเกษตร ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน

๑.๑ สหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม ประมง ร้านค้าและบริการ ที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปี
ทางบัญชี ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำงบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว เฉพาะในปีแรก
ไม่ต้องจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อน

๑.๒ สหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมทั้งธุรกิจอื่นๆ
ที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำงบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือ
ดังกล่าว เฉพาะในปีแรกไม่ต้องจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อน

๑.๓ กลุ่มเกษตรกรที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำ
งบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว เฉพาะในปีแรกไม่ต้องจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อน

๑.๔ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามข้อ ๑.๑ - ๑.๓ ที่ตกค้างการตรวจสอบ ให้จัดทำงบการเงิน
ของทุกปีที่ตรวจสอบได้รวมทั้งหมดไว้เป็นชุดเดียว โดยแสดงข้อมูลของแต่ละปีตั้งแต่ปีปัจจุบันที่ตรวจสอบได้
ย้อนไปหาปีแรกที่ตกค้างการตรวจสอบในรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว

ทั้งนี้ ให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเพิ่มเติมหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับการจัดทำ
งบการเงินรูปแบบใหม่เป็นข้อ ๒ ต่อจากสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

๒. คู่มือ...

๒. **คู่มือการจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทการเกษตร ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน**
ทุนดำเนินงานไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๒.๑ สหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม ประมง ร้านค้าและบริการ ที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปี
ทางบัญชี ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำงบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว

๒.๒ สหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมทั้งธุรกิจอื่นๆ
ที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำงบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือ
ดังกล่าว

๒.๓ กลุ่มเกษตรกรที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท ให้จัดทำ
งบการเงินรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว

๒.๔ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรตามข้อ ๒.๑ - ๒.๓ ที่ตักค้างการตรวจสอบ ให้จัดทำงบการเงิน
ของทุกปีที่ตรวจสอบได้รวมทั้งหมดไว้เป็นชุดเดียว โดยแสดงข้อมูลของแต่ละปีตั้งแต่ปีปัจจุบันที่ตรวจสอบได้
ย้อนไปหาปีแรกที่ตักค้างการตรวจสอบในรูปแบบใหม่ตามคู่มือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายวิฑเฑาะวโจนั้ ทรัพพะสงสงุข)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี

โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๒๔๐ - ๕๙ ต่อ ๓๔๐๖

โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๕๗๗๒

คำนำ

งบการเงินเป็นการนำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรอย่างมีแบบแผน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร รวมทั้งข้อมูลอื่นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของสมาชิกและผู้ใช้งบการเงิน นอกจากนี้ งบการเงินยังแสดงถึงผลการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วย

คู่มือการจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทการเกษตร ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียนเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้สหกรณ์การเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน (เฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมทั้งธุรกิจอื่นๆ) และกลุ่มเกษตรกรที่มีทุนดำเนินงาน ณ วันสิ้นปีทางบัญชีตั้งแต่ 1,000,000.00 บาท ใช้ประกอบการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน โดยเนื้อหาสาระสำคัญของคู่มือเล่มนี้ แสดงถึงรูปแบบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบต้นทุนขาย/บริการ และงบต้นทุนการผลิต รวมทั้งหมายเหตุประกอบงบการเงิน พร้อมคำอธิบายประกอบการจัดทำงบการเงิน ตลอดจนแสดงรูปแบบงบการเงินของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในกรณีตกค้างการตรวจสอบเปลี่ยนปีทางบัญชีและจัดตั้งใหม่ไว้ด้วย

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือจัดทำงบการเงินสหกรณ์ประเภทการเกษตร ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ตามสมควร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
กุมภาพันธ์ 2557

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
งบแสดงฐานะการเงิน	
แบบงบแสดงฐานะการเงิน	1
คำอธิบายรายการในงบแสดงฐานะการเงิน	3
งบกำไรขาดทุน	
แบบงบกำไรขาดทุน	15
คำอธิบายรายการในงบกำไรขาดทุน	28
งบต้นทุนขาย/บริการ	
แบบงบต้นทุนขาย/บริการ	31
คำอธิบายรายการในงบต้นทุนขาย/บริการ	36
งบต้นทุนการผลิต	
แบบงบต้นทุนการผลิต	37
คำอธิบายรายการในงบต้นทุนการผลิต	40
หมายเหตุประกอบงบการเงิน	
แบบหมายเหตุประกอบงบการเงิน	41
ตัวอย่างหมายเหตุประกอบงบการเงิน	42
คำอธิบายรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน	55
ภาคผนวก	
การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์ตักค้างการตรวจสอบ	63
การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์เปลี่ยนปีทางบัญชี	65
การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์จัดตั้งใหม่	70



งบแสดงฐานะการเงิน

- ➔ แบบงบแสดงฐานะการเงิน
- ➔ คำอธิบายรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่

สินทรัพย์	หมายเหตุ	ปี 25.....	ปี 25.....
		บาท	บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2
เงินฝากสหกรณ์อื่น	3
เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง	
เงินลงทุนระยะสั้น	4
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	5
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	6
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	7
สินค้าคงเหลือ	8
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาว	4
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - สุทธิ	5
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	6
มูลค่าพันธบัตร - สุทธิ	10
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	11
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	12
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	13
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	
รวมสินทรัพย์	

		ปี 25.....	ปี 25.....
	หมายเหตุ	บาท	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น	14
เจ้าหนี้การค้า	
ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	17,18
เงินรับฝาก	15
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย	
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	16
รวมหนี้สินหมุนเวียน	
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาว	17
เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์	18
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	19
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	
รวมหนี้สิน	
ทุนของสหกรณ์			
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ.....บาท)			
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	
หุ้นที่ชำระไม่ครบมูลค่า	
ทุนสำรอง	
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ	20
กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	21
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	
(ขาดทุนสะสม)	
กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี	
รวมทุนของสหกรณ์	
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(ลงชื่อ).....

(.....)

ประธานกรรมการ

(ลงชื่อ).....

(.....)

เลขานุการ

วันที่.....

คำอธิบายประกอบการจัดทำการเงิน

คำอธิบายรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

การแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียนที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ 1,000,000.00 บาท (เฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมถึงธุรกิจอื่นๆ) ให้แสดงตามรูปแบบที่กำหนดข้างต้น โดยแสดงให้ถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมาย ดังนี้

ส่วนหัวของงบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่..... ให้ใช้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชีปัจจุบัน
เช่น ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 เป็นต้น

สินทรัพย์

หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนที่อยู่ในความควบคุมของสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตที่อาจได้มาจากการซื้อหรือสร้างขึ้นเอง เข้าซื้อ รัับบริจาค โดยสหกรณ์ จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากกระแสเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งต้องสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

สินทรัพย์ ประกอบด้วย

1. สินทรัพย์หมุนเวียน
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

1. สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง เงินสด หรือสินทรัพย์ที่สหกรณ์ถือไว้เพื่อขาย หรือนำมาใช้ในการดำเนินงานตามปกติ และคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นภายใน 12 เดือนนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งนี้ ถ้ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์สั้นกว่า 1 ปี ให้ถือระยะเวลา 1 ปี เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดประเภทของสินทรัพย์หมุนเวียน

1.1 เงินสดและเงินฝากธนาคาร

เงินสด หมายถึง ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่สหกรณ์มีอยู่ รวมทั้งเช็คที่ยังไม่ได้ นำฝาก เช็คเดินทาง ดราฟท์ของธนาคาร ตัวแลกเงินไปรษณีย์ และธนาคณัติ ทั้งนี้ ไม่รวมดวงตราไปรษณีย์ อากรแสตมป์ เช็คลงวันที่ล่วงหน้า ใบยืมและเอกสารทางการเงิน ได้แก่ ตัวเงิน พันธบัตรรัฐบาล ใบหุ้นกู้ ใบหุ้นทุน ฯลฯ

เงินฝากธนาคาร หมายถึง เงินฝากธนาคารทุกประเภท รวมทั้งบัตรเงินฝาก สลากออมสิน สลากทวิสิน หรือสลากแบบอื่นๆ ที่ออกโดยธนาคารและสถาบันการเงิน

• **บัตรเงินฝาก** เป็นตราสารซึ่งเปลี่ยนมือได้ที่ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน ออกให้แก่ผู้ฝากเงินเพื่อเป็นหลักฐานการรับฝากเงิน และเพื่อแสดงสิทธิของผู้ทรงตราสารที่จะได้รับเงินฝากคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ โดยจะมีการกำหนดดอกเบี้ยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อสังเกตที่ควรทราบเกี่ยวกับบัตรเงินฝาก

- บัตรเงินฝากไม่สามารถถอนเงินบางส่วน หรือถอนเงินก่อนระยะเวลาครบกำหนดได้ แต่สามารถโอนเปลี่ยนมือและขายบัตรเงินฝากก่อนวันครบกำหนดได้ โดยการโอน หรือขายทั้งจำนวนในตลาดรอง ให้กับบุคคล หรือสถาบันการเงินอื่นที่มีผู้ใช้ผู้ออกบัตรเงินฝาก

- บัตรเงินฝากแต่ละฉบับต้องมีจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 500,000.00 บาท และจะมีเศษของหลักแสนไม่ได้ เช่น บัตรเงินฝากจะมีจำนวนเงินในบัตร 550,000.00 บาท ไม่ได้

- ระยะเวลารับฝากเงินจะต่ำกว่า 3 เดือน หรือเกินกว่า 3 ปีไม่ได้

● **สลากออมสิน** เป็นการให้บริการรับฝากเงินออมทรัพย์ลักษณะพิเศษที่ธนาคารออมสินให้บริการ ซึ่งผู้ซื้อสลากออมสินมีสิทธิถูกรางวัลตามที่ธนาคารกำหนด โดยมีระยะเวลาที่จะครบกำหนดไถ่ถอนแต่ละแบบไม่เท่ากัน สามารถไถ่ถอนก่อนครบกำหนดได้ แต่จะได้รับเงินคืนลดลงตามที่ธนาคารกำหนด

● **สลากทวีสิน หรือสลากแบบอื่นๆ ที่ออกโดยธนาคารและสถาบันการเงิน** เป็นการให้บริการออมเงินอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ซื้อสลากมีสิทธิถูกรางวัลตามที่ธนาคารกำหนด โดยมีระยะเวลาที่จะครบกำหนดไถ่ถอนแต่ละแบบไม่เท่ากัน สามารถไถ่ถอนก่อนครบกำหนดได้

อนึ่ง เงินสดขาดบัญชี ให้แสดงรายการเป็นเอกเทศถัดจากรายการเงินสดและเงินฝากธนาคาร โดยแสดงเงินสดขาดบัญชี หักด้วย ค่าเผื่อเงินสดขาดบัญชี ดังนี้

เงินสดและเงินฝากธนาคาร
เงินสดขาดบัญชี 50,000.00
<u>หัก ค่าเผื่อเงินสดขาดบัญชี</u>	<u>..... 50,000.00</u>
	<u>..... 0.00</u>

1.2 เงินฝากสหกรณ์อื่น หมายถึง เงินที่สหกรณ์ฝากไว้ที่ชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์อื่น หากมีเงินฝากชุมนุมสหกรณ์เพียงแห่งเดียว ให้ระบุชื่อรายการเป็น “เงินฝากชุมนุมสหกรณ์” แทนชื่อรายการ “เงินฝากสหกรณ์อื่น”

1.3 เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง หมายถึง เงินที่สหกรณ์ส่งชำระหนี้ แต่ยังไม่อาจจำแนกเงินที่ส่งนั้นได้ว่าเป็นส่วนที่ชำระดอกเบี้ยและส่วนที่ชำระต้นเงินเป็นจำนวนเท่าใด หรือยังไม่ได้รับหลักฐานการชำระหนี้

1.4 เงินลงทุน หมายถึง หลักทรัพย์ที่สหกรณ์ถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะได้รับประโยชน์ในรูปของรายได้ หรือผลตอบแทนอื่น และเป็นเงินลงทุนที่สามารถลงทุนได้ตามกฎหมายสหกรณ์ หรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กำหนด เช่น หุ้นชุมนุมสหกรณ์ หุ้นของธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ พันธบัตรรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ ตั๋วสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์ กองทุนอายุเกษียณหนึ่ง ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ธนาคารเป็นผู้ออก เป็นต้น

เงินลงทุนระยะสั้น หมายถึง หลักทรัพย์ที่สหกรณ์ตั้งใจถือไว้ไม่เกิน 1 ปี โดยจะขายเมื่อมีความต้องการเงินสดและส่วนของเงินลงทุนระยะยาวที่จะครบกำหนดไถ่ถอนภายในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป การจัดประเภทของเงินลงทุนและการตีราคา ณ วันสิ้นปีทางบัญชี

1.4.1 เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด หมายถึง หลักทรัพย์ หรือเงินลงทุนที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์อื่นที่ทำการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน เช่น หุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หุ้นของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีการซื้อขายผ่านธนาคารซึ่งมีการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน เป็นต้น ให้ตีราคาตามมูลค่ายุติธรรม เงินลงทุนดังกล่าวให้แสดงมูลค่าสุทธิหลังหักค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน

1.4.2 เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด หมายถึง หลักทรัพย์ หรือเงินลงทุนที่ไม่มีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือตลาดหลักทรัพย์อื่นที่ทำการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน เช่น หุ้นชุมนุมสหกรณ์ ตัวสัญญาใช้เงินของชุมนุมสหกรณ์ เป็นต้น ให้ตีราคาตามราคาทุน

1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น – สุทธิ หมายถึง เงินให้สหกรณ์อื่นและให้สมาชิกกู้ยืมทุกประเภท โดยมีสัญญาการกู้ยืมเป็นหลักฐาน ซึ่งยังคงค้างชำระต่อสหกรณ์ หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ส่วนที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้) และค่าเผื่อหนี้ตลาดเคลื่อน (ส่วนที่ตั้งไว้สำหรับลูกหนี้ที่พบว่าบัญชีย่อยมียอดรวมสูงกว่าบัญชีคุมยอด)

1.6 ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ หมายถึง สิทธิเรียกร้องจากบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบเงินสด สินค้า หรือบริการที่มีกำหนดระยะเวลาชำระคืนภายในหนึ่งรอบปีบัญชีถัดไป และลูกหนี้ที่ถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ยังไม่ได้รับชำระคืนรวมกันทุกประเภท หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อหนี้ตลาดเคลื่อน ทั้งนี้ ลูกหนี้ระยะสั้น – สุทธิ ประกอบด้วย ลูกหนี้ประเภทต่างๆ ได้แก่

- **ตัวเงินรับ** หมายถึง ตัวเงินรับชำระค่าสินค้าและบริการ อันเกิดจากการที่สหกรณ์ขายสินค้า หรือบริการและได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้เป็นตัวเงินรับ
- **ลูกหนี้การค้า** หมายถึง เงินที่ค้างชำระค่าสินค้าที่สหกรณ์ได้ขายไปตามปกติ
- **ลูกหนี้ขายผ่านบัญชี** หมายถึง เงินที่สมาชิกค้างชำระค่าสินค้าที่สหกรณ์เป็นคนกลางในการขายตามวิธีการขายผ่านบัญชี
- **ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ** หมายถึง เงินที่สมาชิกค้างชำระค่าสินค้าที่สหกรณ์ได้ขายไปตามวิธีการขายผ่อนชำระ ซึ่งการแสดงรายการลูกหนี้ประเภทนี้จะยังไม่มีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แต่จะต้องหักดอกผลจากการขายผ่อนชำระรอดบัญชี
- **ลูกหนี้ค่าบริการ** หมายถึง เงินที่สมาชิกค้างชำระค่าบริการที่สหกรณ์ให้บริการไปแล้ว
- **ลูกหนี้อื่นๆ** หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่อาจจัดอยู่ในประเภทของลูกหนี้ดังกล่าวข้างต้นได้ เช่น เงินยืมตรงที่กรรมการและเจ้าหน้าที่ยืมไปจากสหกรณ์ รวมถึงหนี้สินที่กรรมการและเจ้าหน้าที่มีต่อสหกรณ์ ไม่ว่าในลักษณะใดก็ตาม เช่น ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี (ที่มีการจัดทำหลักฐานรับสภาพความผิดไว้ต่อสหกรณ์) ลูกหนี้ตลาดเคลื่อน (ผลต่างระหว่างยอดรวมของบัญชีย่อยที่ต่ำกว่าบัญชีคุมยอดลูกหนี้) ลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี (ลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลและศาลได้มีคำสั่งประทับฟ้องแล้ว) ลูกหนี้ตามคำพิพากษา (ลูกหนี้ที่สหกรณ์ได้ดำเนินคดีและศาลได้มีคำพิพากษา หรือมีสัญญาประนีประนอมยอมความให้ชดใช้เงินแก่สหกรณ์แล้ว) เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงรายการลูกหนี้

- ลูกหนี้ที่มียอดคงเหลือด้านเครดิต (เกิดจากการชำระหนี้เกิน) ให้นำไปแสดงรายการในหนี้สินหมุนเวียนอื่น
- กรณีที่ลูกหนี้มีรายการเดียวและไม่มีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ค่าเผื่อหนี้ตลาดเคลื่อน การแสดงรายการให้ระบุประเภทลูกหนี้ให้ชัดเจน โดยตัดคำว่า “สุทธิ” ออกและไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

● กรณีลูกหนี้ทุกประเภทมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน ให้แสดงรายการลูกหนี้แต่ละประเภทให้ชัดเจน พร้อมกับแสดงรายการหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามตัวอย่าง ดังนี้

เงินลงทุนระยะสั้น
ลูกหนี้การค้า	3,000.00
ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	10,000.00
ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี	<u>7,000.00</u>
รวม	20,000.00
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>20,000.00</u>
	<u>0.00</u>

ทั้งนี้ ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

● กรณีปีปัจจุบันตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทุกประเภทเต็มจำนวน แต่ปีก่อนตั้งไว้ไม่เต็มจำนวน การแสดงรายการให้ถือปีปัจจุบันเป็นเกณฑ์ โดยระบุลูกหนี้แต่ละประเภทให้ชัดเจน พร้อมกับแสดงรายการหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามตัวอย่าง ดังนี้

	<u>ปีปัจจุบัน</u>	<u>ปีก่อน</u>
เงินลงทุนระยะสั้น
ลูกหนี้การค้า	3,000.00	3,000.00
ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	10,000.00	10,000.00
ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี	<u>7,000.00</u>	<u>7,000.00</u>
รวม	20,000.00	20,000.00
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>20,000.00</u>	<u>18,000.00</u>
	<u>0.00</u>	<u>2,000.00</u>

ทั้งนี้ ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

● กรณีปีปัจจุบันตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ทุกประเภทไม่เต็มจำนวน แต่ปีก่อนตั้งไว้เต็มจำนวน การแสดงรายการให้ถือปีปัจจุบันเป็นเกณฑ์ โดยแสดงตามรูปแบบปกติ ดังนี้

	<u>ปีปัจจุบัน</u>	<u>ปีก่อน</u>
.....
เงินลงทุนระยะสั้น
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ
.....

1.7 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ หมายถึง ดอกเบี้ยจากเงินให้สมาชิก หรือสหกรณ์อื่นกู้ทุกประเภทที่ลูกหนี้ค้างชำระต่อสหกรณ์ หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

กรณีไม่มีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้ตัดคำว่า “สุทธิ” ออก และไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

1.8 สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจโดยปกติกรณีเป็นสหกรณ์ที่มีการดำเนินงานด้านแปรรูป สินค้าคงเหลือให้รวมถึงสินค้าที่อยู่ระหว่างกระบวนการผลิตและวัตถุดิบที่มีไว้เพื่อการผลิต ทั้งนี้ สินค้าคงเหลือไม่รวมถึงสินค้าที่รับฝากขาย วัสดุที่มีไว้ในโรงงานและในสำนักงาน สินค้าที่ลงบัญชีขายแล้วแต่ผู้ซื้อยังไม่ได้รับสินค้า ตลอดจนสินค้าที่สั่งซื้อและผู้ขายส่งสินค้ามาให้แล้วแต่ยังไม่ได้ลงบัญชีซื้อในงวดนั้น สำหรับสินค้าที่สั่งซื้อและลงบัญชีซื้อแล้วแต่ได้รับสินค้านั้นยังไม่ครบ ให้ถือจำนวนที่ไม่ครบนั้นเป็นสินค้าคงเหลือด้วย

สินค้าคงเหลือข้างต้นจะเป็นสินค้าที่มีสภาพปกติ บวกด้วยสินค้าเสื่อมชำรุด โดยจำนวนสินค้าคงเหลือจะเท่ากับสินค้าคงเหลือที่ตรวจนับได้จริง ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ซึ่งมีทั้งสภาพปกติและเสื่อมชำรุด

อนึ่ง กรณีที่มีสินค้าขาดบัญชี (สินค้าขาดบัญชีที่ยังไม่มีผู้รับผิดชอบหรืออยู่ระหว่างการพิจารณาหาผู้รับผิดชอบ) ให้แสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินเป็นรายการต่อจาก “สินค้าคงเหลือ” โดยให้แสดงรายการ หักด้วยค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี (ส่วนที่ตั้งไว้สำหรับสินค้าขาดหายที่ยังไม่มีผู้รับผิดชอบ) ดังนี้

	<u>ปีปัจจุบัน</u>	<u>ปีก่อน</u>
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ – สุทธิ
สินค้าคงเหลือ
สินค้าขาดบัญชี
<u>หัก</u> ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	<u>.....</u>	<u>.....</u>
	<u>.....</u>	<u>.....</u>
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>.....</u>	<u>.....</u>

1.9 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น หมายถึง

1.9.1 วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของส่วนน้อยที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูป อาจเป็นส่วนผสมหรือส่วนประกอบหรือไม่ก็ได้ เช่น เคมีภัณฑ์ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น ฯลฯ รวมทั้งของที่ซื้อหรือได้มาเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ ซึ่งจะใช้หมดไปในระยะเวลาสั้น เช่น เครื่องเขียนแบบพิมพ์ วัสดุสำนักงาน เป็นต้น

1.9.2 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เช่น ค่าเช่าล่วงหน้า ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า เป็นต้น

1.9.3 รายได้ค้างรับ เช่น ค่าปรับค้างรับ (ให้แสดงจำนวนเงินที่ค้างรับ หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) ค่าเช่าค้างรับ ค่านายหน้าค้างรับ เป็นต้น

1.9.4 เงินชำระหนี้เกินรอเรียกคืน หรือเจ้าหนี้ยอดเดบิต

1.9.5 เงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนคลาดเคลื่อน

1.9.6 สินทรัพย์รอการขาย หมายถึง สินทรัพย์ที่ตกเป็นของสหกรณ์เนื่องจากการได้รับชำระหนี้ หรือจากการที่สหกรณ์ได้ซื้อสินทรัพย์ที่จำนองไว้กับสหกรณ์จากการขายทอดตลาด โดยคำสั่งของศาล หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

1.9.7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นที่ไม่อาจแสดงไว้ในรายการที่ 1.1 ถึง 1.8 ได้

อนึ่ง สำหรับเงินทดรองจ่ายดำเนินคดี กรณีที่ทราบแน่ชัดว่าการดำเนินคดีสิ้นสุดในหนึ่งรอบปีบัญชีถัดไป ให้แสดงรายการเงินทดรองจ่ายดำเนินคดีเฉพาะส่วนที่คดีกำลังจะสิ้นสุดนั้นไว้เป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

ในกรณีที่สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นรายการใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น ให้แสดงรายการสินทรัพย์หมุนเวียนนั้นๆ ไว้แต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อให้ชัดเจนและเรียงลำดับก่อนรายการ “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น” ตามตัวอย่าง ดังนี้

.....
สินค้างเหลือ	100,000.00
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	20,000.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	<u>500.00</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>300,000.00</u>

กรณีรายการร้อยละ 5 ของสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นในปีปัจจุบันและปีก่อนไม่เท่ากัน ให้ยึดถือปีปัจจุบันเป็นหลักในการแสดงรายการ

อนึ่ง กรณีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นมีเพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นนั้นไว้แทนที่รายการ “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น” ตามตัวอย่าง ดังนี้

.....
สินค้างเหลือ	100,000.00
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	<u>2,500.00</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>300,000.00</u>

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์หมุนเวียนที่มีตัวตน รวมถึงสินทรัพย์ไม่มีตัวตน สินทรัพย์ทางการเงินและสินทรัพย์ดำเนินงานที่มีระยะยาวโดยลักษณะ ซึ่งปกติมีระยะเวลาที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

2.1 เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง หลักทรัพย์ที่สหกรณ์ตั้งใจถือไว้เป็นระยะเวลานานเกินกว่า 1 ปี รวมทั้งเงินลงทุนที่ไม่มีกำหนดอายุไถ่ถอน และเป็นเงินลงทุนที่สามารถลงทุนได้ตามกฎหมายสหกรณ์ หรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) กำหนด

2.2 เงินให้กู้ยืมระยะยาว หมายถึง เงินให้สหกรณ์อื่นและให้สมาชิกกู้ยืมทุกประเภทที่มีกำหนดชำระคืนเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ในงบดุล

2.3 ลูกหนี้ระยะยาว – สุทธิ หมายถึง ลูกหนี้ที่มีอายุการเป็นหนี้หรือสิทธิในการเรียกร้องยังไม่ครบกำหนดเรียกคืนในรอบปีบัญชีถัดไป หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

2.4 มูลค่าพันธบัตร – สุทธิ หมายถึง มูลค่าพันธบัตรที่มีได้มีไว้เพื่อขายโดยตรงแต่มีไว้เพื่อใช้ทำพันธูหรือให้ผลผลิต ซึ่งมีอายุการใช้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี หักด้วยค่าเสื่อมพันธูสะสม

ทั้งนี้ มูลค่าพันธบัตรที่มีอายุการใช้ประโยชน์น้อยกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินให้นำไปแสดงไว้ในสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ ด้วยยอดมูลค่าพันธบัตร หักด้วยค่าเสื่อมพันธูสะสม เช่น ใ้พันธูใ้ เป็นต้น

2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่สหกรณ์มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิต เพื่อใช้ในการจำหน่ายสินค้า หรือให้บริการ เพื่อให้เช่า หรือเพื่อใช้ในการบริหารงาน ซึ่งคาดว่าจะใช้ประโยชน์มากกว่าหนึ่งรอบปีบัญชี รวมถึงสิ่งที่มีไว้เพื่อใช้ในการบำรุงรักษา หรือซ่อมแซมสินทรัพย์ดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีได้มีไว้เพื่อขาย ซึ่งอาจจำแนกเป็น

2.5.1 สินทรัพย์ที่ไม่ต้องหักค่าเสื่อมราคา ได้แก่ ที่ดิน

2.5.2 สินทรัพย์ที่ต้องหักค่าเสื่อมราคา ได้แก่ อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ เครื่องใช้สำนักงาน (รวมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์) ฯลฯ การแสดงรายการให้แสดงด้วยยอดสุทธิหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมแล้ว

กรณีสหกรณ์มีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อไว้แทนที่รายการ “ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ”

อนึ่ง สหกรณ์ที่จัดตั้งก่อนการประกาศใช้ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และใช้วิธีการบันทึกค่าเสื่อมราคาลดยอดสินทรัพย์โดยตรง ให้แสดงผลค่าสินทรัพย์ด้วยราคาตามบัญชี

2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน หมายถึง สินทรัพย์ประเภทที่ไม่อาจแลเห็นและจับต้องไม่ได้ มีลักษณะเป็นสิทธิต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด การแสดงรายการให้แสดงด้วยยอดสุทธิหลังจากหักค่าตัดจ่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่

2.6.1 สิทธิการเช่า หมายถึง สิทธิที่ผู้เช่าได้รับเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่เช่าจากเจ้าของสินทรัพย์โดยตรง โดยผู้เช่าจะต้องจ่ายเงินค่าเช่าสิทธิด้วยเงินจำนวนมาก ทั้งนี้ สิทธิการเช่าส่วนใหญ่จะเป็นการเช่าในระยะยาว

2.6.2 สิทธิการใช้ประโยชน์ในที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และอื่นๆ หมายถึง สิทธิที่สหกรณ์ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน อาคาร อุปกรณ์และอื่นๆ โดยไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์นั้น ทั้งนี้ สหกรณ์จะต้องจ่ายเงินเพื่อให้ได้สิทธิในการใช้ประโยชน์ดังกล่าว

2.6.3 สิทธิบัตร หมายถึง สิทธิตามกฎหมายซึ่งรัฐบาลมอบให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดในการผลิตจำหน่าย หรือได้รับผลประโยชน์จากสิ่งประดิษฐ์ชิ้นใหม่ ในกรณีที่สหกรณ์ซื้อสิทธิบัตรจากผู้อื่น ให้บันทึกบัญชีด้วยราคาที่จ่ายซื้อ และในกรณีที่สหกรณ์จดทะเบียนสิ่งประดิษฐ์ของตนเอง ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่เสียไปในการได้สิทธิบัตร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการทดลอง ค้นคว้า ค่าจดทะเบียน ฯลฯ ถือเป็นราคาทุนของสิทธิบัตร

2.6.4 สัมปทาน หมายถึง สัญญาที่รัฐบาลตกลงให้สิทธิในการดำเนินงานอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ของรัฐบาล โดยราคาทุนของสัมปทาน คือ ค่าใช้จ่ายในการขอสัมปทาน

2.6.5 สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่างๆ หมายถึง สิทธิในการขอใช้ซอฟต์แวร์ที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

ให้เปิดเผยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสิทธิในการใช้และอายุการใช้ประโยชน์ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

อนึ่ง กรณีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีเพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้นไว้แทนที่รายการ “สินทรัพย์ไม่มีตัวตน” ตามตัวอย่าง ดังนี้

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ
สิทธิการใช้ประโยชน์ในอาคาร	50,000.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
รวมสินทรัพย์	<u>80,000.00</u>

2.7 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น หมายถึง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนนอกเหนือจากรายการ 2.1 ถึง 2.6 ประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

2.7.1 ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและก่อให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์เป็นระยะเวลาเกินกว่า 1 งวดบัญชี เช่น ค่าปรับปรุง ค่าตกแต่ง ค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ที่ใช้เงินจำนวนมาก เป็นต้น ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชีไม่ให้นำรวมถึงผลเสียหาย หรือผลขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้วเป็นจำนวนมากที่ประสงค์จะตัดเป็นค่าใช้จ่ายในระยะเวลาเกินกว่า 1 งวดบัญชี เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อกำไรสุทธิ

การแสดงรายการค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี ให้แสดงด้วยยอดคงเหลือหลังจากปรับปรุงบัญชีตัดจ่ายบางส่วนเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีแล้ว

2.7.2 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น เช่น ที่ดินที่มีได้ใช้ในการดำเนินงานในปีปัจจุบัน และไม่มีจุดประสงค์ที่จะจำหน่าย ที่ดินที่ถือไว้เพื่อขยายงาน เงินมัดจำ เงินประกัน เงินทรองจ่ายดำเนินคดีในส่วนที่ระยะเวลาดำเนินคดีเกินกว่า 1 ปี เป็นต้น

ในกรณีที่สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นรายการใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น ให้แสดงสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นนั้นแต่ละประเภทเป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการ “สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น” ตามตัวอย่าง ดังนี้

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
เงินประกัน	5,000.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
รวมสินทรัพย์	<u>80,000.00</u>

กรณีรายการร้อยละ 5 ของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นในปีปัจจุบันและปีก่อนไม่เท่ากัน ให้ถือตามปีปัจจุบันเป็นเกณฑ์ในการแสดงรายการ

อนึ่ง กรณีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นมีเพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นประเภทนั้นไว้แทนที่รายการ “สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น” ตามตัวอย่าง ดังนี้

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
เงินประกัน	<u>1,000.00</u>
รวมสินทรัพย์	<u>80,000.00</u>

ทั้งนี้ ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หนี้สินและทุนของสหกรณ์

หนี้สิน

หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของสหกรณ์ซึ่งเป็นผลของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีต อาจเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ หรือจากประเพณีการค้า ซึ่งสหกรณ์จะต้องชำระภาระผูกพันด้วยสินทรัพย์ หรือบริการ เช่น การจ่ายเงินสด การโอนสินทรัพย์ การให้บริการ และมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

หนี้สิน ประกอบด้วย

1. หนี้สินหมุนเวียน
2. หนี้สินไม่หมุนเวียน

1. หนี้สินหมุนเวียน หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนภายใน 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือภายในวัฏจักรการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ ซึ่งคาดว่าจะต้องจ่ายชำระด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน หรือด้วยการก่อหนี้สินระยะสั้นอื่นแทน หนี้สินบางชนิดควรจัดประเภทไว้เป็นหนี้สินหมุนเวียน แม้ว่าจะครบกำหนดเกินกว่า 12 เดือนนับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงินก็ตาม เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต่างๆ เนื่องจากถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์

1.1 เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น

1.1.1 เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร หมายถึง จำนวนเงินซึ่งสหกรณ์เป็นหนี้ธนาคารเกิดจากการสั่งจ่ายเงินเกินกว่าจำนวนที่ฝากไว้ โดยทำสัญญาเงินเบิกเกินบัญชีกับธนาคารไว้เป็นหลักฐาน

1.1.2 เงินกู้ยืมระยะสั้น หมายถึง หนี้สินระยะสั้นที่เกิดจากการกู้ยืม โดยทำสัญญากู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน

ทั้งนี้ ให้แสดงรายการ 1.1.1 และ 1.1.2 รวมไว้เป็นรายการเดียวกัน

1.2 เจ้าหนี้การค้า หมายถึง ภาระผูกพันที่จะต้องชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการที่สหกรณ์ได้รับตามปกติ

1.3 ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี หมายถึง ส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่ถึงกำหนดชำระคืนในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป รวมทั้งส่วนของหนี้สินไม่หมุนเวียนที่พ้นกำหนดการชำระแล้วแต่ยังไม่มีการชำระ

1.4 เงินรับฝาก หมายถึง เงินที่สหกรณ์รับฝากไว้จากสมาชิกและสหกรณ์อื่นทั้งประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ ประจำและเงินรับฝากประเภทอื่น

1.5 ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยค้างจ่าย หมายถึง เงินที่สหกรณ์จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปี เพื่อจ่ายเป็นค่าบำรุงให้กับสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามที่กฎหมายกำหนด แต่สหกรณ์ยังไม่ได้ชำระให้แก่สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

1.6 หนี้สินหมุนเวียนอื่น หมายถึง ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า เงินยืมโดยตรง เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืนค้างจ่าย เงินรอจ่ายคืนหรือลูกหนี้ยอดเครดิต และหนี้สินหมุนเวียนอื่นที่ไม่อาจแสดงรวมอยู่ในรายการที่ 1.1 ถึง 1.5 ได้

ในกรณีที่หนี้สินหมุนเวียนอื่นรายการใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น ให้แสดงหนี้สินหมุนเวียนอื่นนั้นไว้แต่ละประเภทเป็นเอกเทศ ระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่น โดยแสดงรายการในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ให้ไว้ในรายการ “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น” และหากรายการร้อยละ 5 ของหนี้สินหมุนเวียนอื่นในปีปัจจุบันและปีก่อนไม่เท่ากัน ให้ยึดถือปีปัจจุบันเป็นหลักในการแสดงรายการ

อนึ่ง กรณีหนี้สินหมุนเวียนอื่นมีเพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อหนี้สินหมุนเวียนอื่นนั้นไว้แทนที่รายการ “หนี้สินหมุนเวียนอื่น” โดยแสดงรายการในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ให้ไว้ในรายการ “สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น”

2. หนี้สินไม่หมุนเวียน หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์

2.1 เงินกู้ยืมระยะยาว หมายถึง หนี้สินระยะยาวที่เกิดจากการกู้ยืม โดยทำสัญญากู้ยืมไว้เป็นหลักฐาน หักด้วยส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี (ซึ่งได้แยกไปแสดงไว้ใน 1.3 แล้ว)

2.2 เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์ หมายถึง ภาระผูกพันที่สหกรณ์ต้องชำระค่าสินทรัพย์โดยการผ่อนชำระเป็นงวดๆ

2.3 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น หมายถึง หนี้สินที่ไม่อาจแสดงไว้ในรายการหนี้สินหมุนเวียนได้ ได้แก่ สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ เงินประกันความเสียหายเจ้าหน้าที่ เงินประกันการก่อสร้าง เงินรับบริจาคที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใดการหนึ่งโดยเฉพาะ เงินทุนหรือกองทุนต่างๆ ที่เกิดจากการตัดเป็นค่าใช้จ่ายประจำปี เป็นต้น

ในกรณีที่หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นรายการใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 5 ของยอดรวมหนี้สินทั้งสิ้น ให้แสดงหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้นไว้แต่ละประเภทเป็นเอกเทศ ระบุชื่อและเรียงลำดับไว้ก่อนรายการหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น โดยแสดงรายการในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ให้ไว้ในรายการ “สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น” และหากรายการร้อยละ 5 ของหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นในปีปัจจุบันและปีก่อนไม่เท่ากัน ให้ยึดถือปีปัจจุบันเป็นหลักในการแสดงรายการ

อนึ่ง กรณีหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นมีเพียงรายการเดียว ให้ระบุชื่อหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นนั้นไว้แทนที่รายการ “หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น” โดยแสดงรายการในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ให้ไว้ในรายการ “สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น”

ทุนของสหกรณ์

หมายถึง ส่วนของสมาชิกผู้ลงทุนถือหุ้นในสหกรณ์ ประกอบด้วย

1. ทุนเรือนหุ้น หมายถึง จำนวนเงินค่าหุ้นที่สมาชิกได้ชำระมูลค่าแล้ว โดยให้แยกแสดงเป็น 2 รายการ คือ หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วและหุ้นที่ชำระไม่ครบมูลค่า กรณีสหกรณ์มีเฉพาะหุ้นปกติซึ่งชำระเต็มมูลค่าแล้ว ให้แสดงรายการเป็นหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วและตัดรายการอื่นที่ไม่มีออก

2. ทุนสำรอง หมายถึง ส่วนทุนของสหกรณ์ที่ได้จากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีที่สหกรณ์จัดสรรไว้ตามข้อบังคับ รวมทั้งได้จากเงินอุดหนุน หรือสินทรัพย์ที่สหกรณ์ได้รับบริจาคโดยมิได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ว่าให้ใช้เพื่อการใด เงินโอนจากทุนสะสมต่างๆ ที่ได้จัดสรรเพื่อจัดให้มีสินทรัพย์ และได้มีการจัดหาสินทรัพย์แล้ว เงินโอนจากทุนสะสมต่างๆ คงเหลือเมื่อสิ้นสุดวัตถุประสงค์ของทุนแล้ว ทั้งนี้ ทุนสำรองจะถอนจากบัญชีได้เพื่อชดเชยการขาดทุน หรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแบ่งแยกจากสหกรณ์เดิม

ในกรณีที่สหกรณ์ประสบผลขาดทุนให้แสดงทุนสำรอง หักด้วยขาดทุนสุทธิ

3. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ หมายถึง ส่วนทุนของสหกรณ์ที่จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับเพื่อตอบแทนแก่สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ หรือเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ ได้แก่ ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ทุนเพื่อขยายงาน ทุนเพื่อให้การสงเคราะห์ ทุนเพื่อส่งเสริมสวัสดิการ รวมถึงเงินทุน หรือเงินกองทุนต่างๆ ที่เกิดจากการตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีและจากการจัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีรวมกัน

4. กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

4.1 กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น หมายถึง ส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีรวม (ราคาทุนรวม) ของเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่ต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรมรวมของเงินลงทุนนั้น ซึ่งถือเป็นส่วนเกินทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน โดยให้ตั้งบัญชีพักไว้จนกว่าจะจำหน่ายเงินลงทุนนั้นได้ จึงจะรับรู้ส่วนต่างเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุน

4.2 ขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น หมายถึง ส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีรวม (ราคาทุนรวม) ของเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมรวมของเงินลงทุนนั้น ซึ่งถือเป็นส่วนต่ำกว่าทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน โดยให้ตั้งบัญชีพักไว้จนกว่าจะจำหน่ายเงินลงทุนนั้นได้ จึงจะรับรู้ส่วนต่างเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

การแสดงรายการกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น ให้แสดงส่วนต่างของทั้ง 2 กรณีดังกล่าวข้างต้น กรณีที่เป็นผลขาดทุนให้แสดงตัวเลขไว้ในวงเล็บ

5. ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ หมายถึง ส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ต้องการตีราคาเพิ่มขึ้นให้เท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์นั้น ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์นี้ ให้โอนไปยังบัญชีทุนสำรองตามส่วนที่ถือเป็นรายการที่เกิดขึ้นแล้วเมื่อมีการใช้สินทรัพย์นั้น โดยจำนวนของส่วนเกินทุนที่ถือเป็นรายการที่เกิดขึ้นแล้ว คำนวณจากผลต่างระหว่างค่าเสื่อมราคาที่มีค่านวนจากราคาตามบัญชีที่ตีใหม่กับค่าเสื่อมราคาที่มีค่านวนจากราคาทุนเดิม และกรณีที่มีการจำหน่าย หรือเลิกใช้สินทรัพย์ที่มีการตีราคาใหม่ ให้โอนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ดังกล่าวตามจำนวนที่เหลืออยู่ไปยังบัญชีทุนสำรอง

6. ขาดทุนสะสม หมายถึง ผลของขาดทุนสุทธิประจำปีที่เกิดขึ้นกว่าทุนสำรอง ซึ่งจะแสดงตัวเลขไว้ในวงเล็บ

7. กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ หมายถึง ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบปีทางบัญชี คำนวณจากการนำรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ หากรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายจะเป็นกำไรสุทธิ และในทางตรงกันข้ามหากค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้จะเป็นขาดทุนสุทธิ ทั้งนี้ จะแสดงเป็นรายการสุดท้ายในงบกำไรขาดทุน กรณีที่ผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิให้แสดงตัวเลขในวงเล็บและสหกรณ์สามารถถอนทุนสำรองที่มีอยู่มาชดเชยผลขาดทุนสุทธิได้

กำไรสุทธิประจำปี หมายถึง ยอดคงเหลือของกำไรสุทธิที่นำไปหักขาดทุนสะสมแล้ว ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากกำไรสุทธิสูงกว่าขาดทุนสะสม

งบกำไรขาดทุน

- ➔ แบบงบกำไรขาดทุน
- ➔ คำอธิบายรายการในงบกำไรขาดทุน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สหกรณ์.....จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ขาย/บริการ	100	100
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย/บริการ (งบทันทุนขาย/บริการ)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
<u>หัก</u> กำไรจากการขายผ่อนชำระปีปัจจุบันที่ยังไม่ได้รับเงิน
<u>บวก</u> กำไรจากการขายผ่อนชำระปีก่อนที่ได้รับเงินในปีปัจจุบัน
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ (รายละเอียด 1 - 5)
<u>บวก</u> รายได้อื่น (รายละเอียด 6)
รวม
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (รายละเอียด 7)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 1

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้
- รับจริง
- ค้างรับ
รวม	100	100
หัก ต้นทุนบริการ
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้เงินกู้
- หนี้สูญรับคืนดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ
- หนี้สูญลูกหนี้เงินให้กู้
- หนี้สูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ
- ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้
- ค่าใช้จ่ายในการสอบทานหนี้
- เงินเดือน
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ขายสินค้าทั้งสิ้น	100	100
<u>หัก</u> รวมต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
<u>หัก</u> กำไรจากการขายผ่อนชำระปีปัจจุบันที่ยังไม่ได้รับเงิน
<u>บวก</u> กำไรจากการขายผ่อนชำระปีก่อนที่ได้รับเงินในปีปัจจุบัน
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- รายได้ค่าปรับลูกหนี้การค้า
- สินค้าขาดบัญชีได้รับชดใช้
- ดอกผลจากการขายผ่อนชำระ
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้การค้า
- กำไรจากการตีราคาสินค้าเพิ่มขึ้น
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เพื่อจัดหาวัสดุการเกษตร
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้า
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้การค้า
- ค่าเสื่อมราคาโรงเก็บสินค้า
- ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี
- ค่าเสียหายจากสินค้าเสื่อมสภาพตัดบัญชี
- ค่าเสียหายจากน้ำมันเชื้อเพลิงสูญระเหย
- ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลง
- เงินเดือน
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 3

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจรวบรวมผลิตผล

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ขายข้าวเปลือก
ขายข้าวโพด
ขายยางพารา
ขายน้ำมันดิบ
ขายถั่วเหลือง
.....
รวม	100	100
หัก ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- ผลผลิตขาดบัญชีได้รับชดใช้
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ค่าผลิตผล
- กำไรจากการตีราคาผลิตผลเพิ่มขึ้น
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เพื่อสร้างโกดังเก็บผลิตผล
- ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้เพื่อรวบรวมผลิตผล
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาผลิตผล
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าผลิตผล
- ค่าเสื่อมราคาฉางและอุปกรณ์รวบรวมผลิตผล
- ค่าเสียหายจากผลิตผลขาดบัญชี
- ค่าเสียหายจากผลิตผลยุบตัวตามสภาพ
- ค่าเสียหายจากผลิตผลเสื่อมสภาพตัดบัญชี
- ขาดทุนจากการตีราคาผลิตผลลดลง
- เงินเดือน
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 4

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลการเกษตรและการผลิตสินค้า

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
แปรรูปผลิตภัณฑ์ผลการเกษตร				
ประเภทข้าวสาร				
ขายข้าวสาร
ขายปลายข้าว
ขายรำ
ขายแกลบ
รวม	100	100
หัก ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- ข้าวสารขาดบัญชีได้รับชดใช้
- กำไรจากการตีราคาข้าวสารเพิ่มขึ้น
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ค่าข้าวสาร
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าข้าวสาร
- ค่าเสียหายจากข้าวสารขาดบัญชี
- ค่าเสียหายจากข้าวสารเสื่อมสภาพตัดบัญชี
- ขาดทุนจากการตีราคาข้าวสารลดลง
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ประเภทผลผลิตอื่นๆ				
ขายลำไยอบแห้ง
-
รวม	100	100
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- ลำไยอบแห้งขาดบัญชีได้รับชดใช้
- กำไรจากการตีราคาลำไยอบแห้งเพิ่มขึ้น
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้คาลำไยอบแห้ง
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้คาลำไยอบแห้ง
- ค่าเสียหายจากลำไยอบแห้งขาดบัญชี
- ค่าเสียหายจากลำไยอบแห้งเสื่อมสภาพตัดบัญชี
- ขาดทุนจากการตีราคาลำไยอบแห้งลดลง
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ประเภทผลิตภัณฑ์นม				
ขายนมสดพลาสเจอร์ไรส์
ขายนมสดกล่อง UHT
-
รวม	100	100
หัก ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- ผลิตภัณฑ์นมขาดมันเนอที่ได้รับชดใช้
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ผลิตภัณฑ์นม
- กำไรจากการตีราคาผลิตภัณฑ์นมเพิ่มขึ้น
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ผลิตภัณฑ์นม
- ค่าเสียหายจากผลิตภัณฑ์นมขาดมันเนอ
- ค่าเสียหายผลิตภัณฑ์นมเสื่อมสภาพตัดมันเนอ
- ขาดทุนจากการตีราคาผลิตภัณฑ์นมลดลง
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย				
ขายโคขุน
ขายสุกรขุน
.....
รวม	100	100
หัก ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- โคขุน/สุกรขุนขาดบัญชีได้รับชดใช้
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ค่าโคขุน/สุกรขุน
- กำไรจากการตีราคาโคขุน/สุกรขุนเพิ่มขึ้น
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าโคขุน/สุกรขุน
- ขาดทุนจากการตีราคาโคขุน/สุกรขุนลดลง
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลิตผล				
เลี้ยงไก่ไข่				
ขายไข่ไก่
ขายมูลไก่
ขายขนไก่
.....
รวม	100	100
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- ไข่ไก่ขาดบัญชีได้รับชดใช้
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ค่าไข่ไก่
- กำไรจากการขายไก่ปลดแล้ว
- กำไรจากการตีราคาไข่ไก่เพิ่มขึ้น
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
<u>หัก</u>				
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
- ค่าใช้จ่ายในการขาย
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าไข่ไก่
- ค่าเสียหายจากไข่ตาย/ขาดบัญชี
- ขาดทุนจากการตีราคาไข่ไก่ลดลง
-
- รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 5

รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการขาย

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
รายได้ค่าบริการสูบน้ำ
รายได้ค่าบริการปรับพื้นที่
รายได้ค่าบริการผสมเทียมสัตว์
รายได้ค่าบริการออกอาชญาบัตร
.....
รวม	100	100
หัก ต้นทุนบริการ
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ				
- หนี้สูญรับคืนลูกหนี้ค่าบริการ
-
-
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ				
- ค่าใช้จ่ายสำหรับแปลงสาธิต
- ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร
- ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรและอุปกรณ์
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ค่าบริการ
- ค่าเสื่อมเครื่องจักรและอุปกรณ์
- เงินเดือน
-
-
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ
กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 6

รายละเอียดรายได้อื่น

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่น
รายได้ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
ผลตอบแทนจากเงินลงทุน
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์
เงินรางวัลสลาก.....
รายได้ค่าเช่า
.....
.....
.....
รายได้เบ็ดเตล็ด	<u>.....</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>
	<u>.....</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 7

รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท	%	บาท	%
เงินเดือนและค่าจ้าง
ค่าล่วงเวลา
ค่าเบี้ยประชุม
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ
ค่ารับรอง
บำเหน็จเจ้าหน้าที่
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์
ค่าใช้จ่ายประชุมใหญ่
ค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบกิจการ
ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชี
ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้า
ค่าโทรศัพท์ - ค่าไปรษณีย์
หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ตามคำพิพากษา
หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี
หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยตามคำพิพากษา
หนี้สูญลูกหนี้ตามคำพิพากษา
หนี้สูญลูกหนี้ระหว่างดำเนินคดี
หนี้สูญดอกเบี้ยตามคำพิพากษา
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์
ค่าตัดจ่าย.....(เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์)
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารและอุปกรณ์
ค่าเบี้ยประกันภัย
ค่าเช่าสำนักงาน
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก
.....
.....
ค่าใช้จ่ายอื่น

คำอธิบายรายการในงบกำไรขาดทุน

การแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนและรายละเอียดประกอบงบการเงินของสหกรณ์การเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียนที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ 1,000,000.00 บาท (เฉพาะสหกรณ์ เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมถึงธุรกิจอื่นๆ) ให้แสดงตามรูปแบบที่กำหนดข้างต้น โดยแสดงให้ถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมาย ดังนี้

ส่วนหัวของงบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่..... ให้ใช้ ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ปัจจุบัน เช่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 เป็นต้น

ธุรกิจของสหกรณ์ประเภทการเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียน ประกอบด้วย

ธุรกิจสินเชื่อ เป็นธุรกิจที่สหกรณ์เป็นผู้ให้เงินกู้ หรือสินเชื่อการเกษตรแก่สมาชิกตามระเบียบ และหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพ หรือใช้จ่ายที่จำเป็น ได้แก่ เงินกู้ประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีเงื่อนไขแตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เป็นธุรกิจที่สหกรณ์จัดหา หรือจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร วัสดุอุปกรณ์การเกษตร เคมีการเกษตร น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ตลอดจนสินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกและผู้มีใช้สมาชิกตามระเบียบของสหกรณ์

ธุรกิจรวบรวมผลิตภัณฑ์ เป็นธุรกิจที่สหกรณ์รวบรวมผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกและผู้มีใช้สมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด ยางพารา น้ำมันดิบ ถั่วเหลือง เป็นต้น เพื่อนำมาจำหน่ายให้ได้ราคาดี รักษาผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกและเป็นกลไกในการต่อรองราคาเจรจาทางธุรกิจ

ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรและการผลิตสินค้า เป็นธุรกิจที่สหกรณ์นำผลผลิตที่รวบรวมจากสมาชิกและผู้มีใช้สมาชิกมาทำการแปรรูปเพื่อจำหน่ายต่อ หรือทำการผลิตอื่นๆ โดยจัดแบ่งตามประเภทสินค้าที่ได้จากกระบวนการผลิต ดังนี้

1. ประเภทข้าวสาร หมายถึง การแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารเพื่อจำหน่าย
2. ประเภทผลผลิตอื่นๆ หมายถึง การแปรรูปผลผลิตอื่นๆ เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ได้แก่ ลำไยอบแห้ง ทุเรียนอบแห้ง เป็นต้น
3. ประเภทผลิตภัณฑ์นม หมายถึง การแปรรูปน้ำมันดิบเป็นผลิตภัณฑ์นมเพื่อจำหน่าย ได้แก่ นมพลาสเจอร์ไรส์ชนิดต่างๆ นม UHT เป็นต้น
4. ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย หมายถึง การเลี้ยงสัตว์เพื่อขาย เช่น เลี้ยงโคขุน เลี้ยงสุกรขุน เลี้ยงไก่เนื้อ เป็นต้น
5. ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลิตผล หมายถึง การเลี้ยงสัตว์เพื่อขายผลิตผลที่เกิดจากสัตว์เลี้ยง เช่น เลี้ยงไก่ไข่เพื่อขายไข่ไก่ เป็นต้น

ทั้งนี้ กรณีสหกรณ์มีการผลิตสินค้าที่นอกเหนือจากประเภทสินค้าตามข้างต้น ให้แสดงประเภทสินค้านั้นๆ เพิ่มเติม เพื่อทราบต้นทุนขาย กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น และกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ เช่น สหกรณ์ผลิตอาหารสัตว์เพื่อขาย ให้แสดงเป็นประเภทผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น

ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เป็นธุรกิจที่สหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้าน การเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเกษตร การวางแผนเพาะปลูก รวมทั้งการบริการและบำรุงที่ดิน เพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก เช่น การให้บริการสูบน้ำ ปรับพื้นที่ การจัดระบบการส่งน้ำ เป็นต้น

การแสดงรายการต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุน

ขาย/บริการ หมายถึง รายได้ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า และธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ทั้ง 5 ธุรกิจรวมกัน โดยยอดขายของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลิตผล และธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตร และการผลิตสินค้าให้ใช้ยอดขายสุทธิ (ขายสินค้าหักด้วย รับคืนสินค้าและส่วนลดจ่าย)

ต้นทุนขาย/บริการ หมายถึง ต้นทุนของสินค้า หรือบริการทั้ง 5 ธุรกิจรวมกัน โดยให้นำ ยอดจากงบต้นทุนขาย/บริการ แสดงเป็นยอดรวม

กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น หมายถึง ผลต่างระหว่างขาย/บริการ และต้นทุนขาย/บริการ กรณียอดขาย/บริการสูงกว่าต้นทุนขาย/บริการ ผลต่างถือเป็นกำไรขั้นต้น ในกรณีตรงกันข้ามผลต่างถือเป็น ขาดทุนขั้นต้น ให้แสดงตัวเลขในวงเล็บ

รายได้เฉพาะธุรกิจ หมายถึง รายได้ที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใด โดยเฉพาะ แต่ไม่ใช่รายได้หลักจากธุรกิจนั้นๆ เช่น รายได้ค่าปรับลูกหนี้ หนี้สูญรับคืน เป็นต้น รวมถึงรายได้อื่น ที่สามารถแบ่งได้ชัดว่าเป็นของธุรกิจนั้นๆ โดยให้แสดงรายได้เฉพาะธุรกิจเป็นยอดรวม

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใด โดยเฉพาะ เช่น ค่าใช้จ่ายในการขาย หนี้สงสัยจะสูญ ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ที่นำมาใช้ ในธุรกิจนั้นๆ โดยเฉพาะ รวมถึงค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่สามารถแบ่งได้ชัดว่าเป็นของธุรกิจนั้นๆ โดยให้แสดง ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเป็นยอดรวม

กำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ ให้นำกำไรขั้นต้น หรือขาดทุนขั้นต้น บวกด้วยรายได้เฉพาะธุรกิจ แล้วหักด้วยค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ เพื่อแสดงถึงกำไร หรือขาดทุนของแต่ละธุรกิจ (กรณีขาดทุนให้แสดงตัวเลข ในวงเล็บ) แล้วจัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน 1 – 5

รายได้อื่น หมายถึง รายได้อื่นๆ ที่ไม่ใช่รายได้จากธุรกิจของสหกรณ์และรายได้ที่ไม่สามารถ จำแนกได้ว่าเป็นของธุรกิจใด เช่น ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ดอกเบี้ยเงินฝากสหกรณ์อื่น ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ผลตอบแทนจากเงินลงทุน กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ เงินรางวัลสลากต่างๆ ซึ่งออกโดยธนาคารและสถาบันการเงิน รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น โดยให้แสดงรายได้อื่นเป็นยอดรวม แล้วจัดทำ รายละเอียดประกอบงบการเงิน 6 แต่หากไม่มีรายได้อื่นทั้งในปีปัจจุบันและปีก่อนให้ตัดรายการนี้ออกไปและ ไม่ต้องจัดทำรายละเอียดประกอบ

รวม หมายถึง การนำยอดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ บวก (หัก) รายได้อื่น แต่หากไม่มี รายได้อื่นทั้งในปีปัจจุบันและปีก่อนให้ตัดรายการนี้ออกไป

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจการเป็นส่วนรวม เช่น เงินเดือนและค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าเบี้ยประชุม ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่ารับรอง บำเหน็จเจ้าหน้าที่ ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้า เป็นต้น โดยให้แสดงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเป็นยอดรวม แล้วจัดทำรายละเอียดประกอบงบการเงิน 7

กรณีรายการค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ มีเพียงรายการเดียวให้ระบุชื่ออย่างชัดเจน เช่น ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน เป็นต้น

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ให้นำยอดรวม หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ผลลัพธ์แสดงเป็นกำไรหรือขาดทุนสุทธิ (กรณีขาดทุนสุทธิให้แสดงตัวเลขในวงเล็บ)

รายละเอียดประกอบงบการเงิน 1 - 7 ให้แสดงตามรูปแบบที่กำหนดโดยมีหมายเลขกำกับลำดับของรายละเอียดประกอบงบการเงิน หากไม่มีรายละเอียดใดให้ปรับเปลี่ยนหมายเลขกำกับลำดับรายละเอียดใหม่

สำหรับรายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจของแต่ละธุรกิจ (รายละเอียดประกอบงบการเงิน 1 - 5) ให้แสดงตัวเลขร้อยละของแต่ละรายการเทียบกับยอดรวมขาย หรือยอดรวมรายได้หลักของแต่ละธุรกิจ โดยช่องร้อยละของยอดรวมขาย หรือยอดรวมรายได้หลักของแต่ละธุรกิจเท่ากับ 100

สำหรับรายละเอียดรายได้อื่น (รายละเอียดประกอบงบการเงิน 6) และรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (รายละเอียดประกอบงบการเงิน 7) ให้แสดงตัวเลขร้อยละของแต่ละรายการเทียบกับยอดรวมขาย/บริการในงบกำไรขาดทุน ดังนั้น ยอดรวมช่องร้อยละในรายละเอียดรายได้อื่นและรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะต้องตรงกับตัวเลขร้อยละของรายการนั้นในงบกำไรขาดทุน และยอดรวมจำนวนเงินของรายละเอียดแต่ละชุดจะต้องตรงกับตัวเลขของรายการนั้นในงบกำไรขาดทุน

ข้อสังเกตในการจัดทำงบกำไรขาดทุน

1. กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจเพียงด้านเดียว ให้ปรับรูปแบบของงบกำไรขาดทุนได้ตามความเหมาะสม
2. รายละเอียดประกอบงบการเงินเฉพาะรายได้อื่น ให้จัดทำเฉพาะกรณีมีมากกว่า 1 รายการ หากมีเพียงรายการเดียวให้ระบุชื่อรายการนั้นในงบกำไรขาดทุนอย่างชัดเจน
3. กรณีธุรกิจด้านใดไม่มีรายได้ เนื่องจากหยุดดำเนินการ หรือด้วยเหตุผลใดก็ตาม แต่ยังคงมีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเกิดขึ้น ให้แสดงเป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ซึ่งจะปรากฏผลขาดทุนเฉพาะธุรกิจนั้นๆ
4. กรณีที่ต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายรายการใดรายการหนึ่งที่แสดงในงบกำไรขาดทุนเมื่อเทียบกับรายได้แล้วมีอัตราร้อยละเกินกว่า 100 ให้แสดงเป็นร้อยละที่เกินกว่า 100 ได้ **โดยไม่ต้องคำนวณเป็นเท่า**

งบต้นทุนขาย/บริการ

- ➔ แบบงบต้นทุนขาย/บริการ
- ➔ คำอธิบายรายการในงบต้นทุนขาย/บริการ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สหกรณ์.....จำกัด

งบต้นทุนขาย/บริการ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

	ปี 25..... บาท	ปี 25..... บาท
ธุรกิจสินเชื่อ		
ดอกเบี้ยจ่าย - เงินกู้ยืม
- เงินรับฝาก
ต้นทุนบริการ
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย		
ประเภทการเกษตร		
สินค้าคงเหลือต้นปี
บวก ชื้อปุ๋ย
ซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรและอุปกรณ์
ซื้อเคมีการเกษตร
ซื้ออาหารสัตว์
.....
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
รวม
หัก สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
หัก สินค้าคงเหลือสิ้นปี		
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด
ต้นทุนขาย
ประเภทน้ำมัน		
สินค้าคงเหลือต้นปี
บวก ชื้อน้ำมันเชื้อเพลิง
ชื้อน้ำมันหล่อลื่น
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
รวม
หัก สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
หัก สินค้าคงเหลือสิ้นปี		
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด
ต้นทุนขาย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ประเภทสินค้าอื่นๆ		
สินค้าทั่วไป		

<u>บวก</u>	ซื้อสินค้าทั่วไป
	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
	รวม
<u>หัก</u>	สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u>	สินค้าคงเหลือสิ้นปี
	- สภาพปกติ
	- สภาพเสื่อมชำรุด
	ต้นทุนขาย
สินค้าผ่อนชำระ		

<u>บวก</u>	ซื้อสินค้าผ่อนชำระ
	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
	รวม
<u>หัก</u>	สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u>	สินค้าคงเหลือสิ้นปี
	- สภาพปกติ
	- สภาพเสื่อมชำรุด
	ต้นทุนขาย
สินคารับฝากขาย		

<u>บวก</u>	ซื้อสินคารับฝากขาย
	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
	รวม
<u>หัก</u>	สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u>	สินค้าคงเหลือสิ้นปี
	- สภาพปกติ
	- สภาพเสื่อมชำรุด
	ต้นทุนขาย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สินค้าผ่านบัญชี		
	สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u>	ซื้อสินค้าผ่านบัญชี
	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
	รวม
<u>หัก</u>	สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u>	สินค้าคงเหลือสิ้นปี
	- สภาพปกติ
	- สภาพเสื่อมชำรุด
	ต้นทุนขาย
ธุรกิจรวบรวมผลิตภัณฑ์		
	ผลิตภัณฑ์คงเหลือต้นปี
<u>บวก</u>	ซื้อข้าวเปลือก
	ซื้อข้าวโพด
	ซื้อยางพารา
	ซื้อน้ำมันดิบ
	ซื้อถั่วเหลือง

	ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
	รวม
<u>หัก</u>	ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u>	ผลิตภัณฑ์คงเหลือสิ้นปี
	- สภาพปกติ
	- สภาพเสื่อมชำรุด
	ต้นทุนขาย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า		
แปรรูปผลิตผลการเกษตร		
ประเภทข้าวสาร		
สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u> ต้นทุนการผลิต	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ต้นทุนขาย	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ประเภทผลผลิตอื่นๆ		
สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u> ต้นทุนการผลิต	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ต้นทุนขาย	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ประเภทผลิตภัณฑ์นม		
สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u> ต้นทุนการผลิต	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ต้นทุนขาย	<u>.....</u>	<u>.....</u>

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย		
สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u> ต้นทุนการผลิต
รวม
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี
ต้นทุนขาย
 ประเภทสัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลิตผล		
สินค้าคงเหลือต้นปี
<u>บวก</u> ต้นทุนการผลิต
รวม
<u>หัก</u> สินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือสิ้นปี
- สภาพปกติ
- สภาพเสื่อมชำรุด
ต้นทุนขาย
 ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร		
.....
.....
ต้นทุนบริการ
รวมต้นทุนขาย/บริการ

คำอธิบายรายการในงบต้นทุนขาย/บริการ

การแสดงรายการในงบต้นทุนขาย/บริการของสหกรณ์การเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการและเครดิตยูเนียนที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ 1,000,000.00 บาท (เฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมถึงธุรกิจอื่นๆ) ให้แสดงตามรูปแบบที่กำหนดข้างต้น โดยแสดงให้ถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมาย ดังนี้

ส่วนหัวของงบต้นทุนขาย/บริการ เป็นไปในทำนองเดียวกับงบกำไรขาดทุน

ต้นทุนขายของแต่ละธุรกิจ ประกอบด้วย

ธุรกิจสินเชื่อ ได้แก่ ดอกเบี้ยจ่ายของเงินกู้ที่นำมาให้สมาชิกกู้ต่อ

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ให้แยกแสดงรายการตามประเภทสินค้า ได้แก่ ประเภทการเกษตร ประเภทน้ำมัน สินค้าทั่วไป สินค้าผ่อนชำระ สินค้ารับฝากขาย เป็นต้น โดยต้นทุนขายของแต่ละประเภทสินค้า ประกอบด้วย สินค้าคงเหลือต้นปี บวกด้วยซื้อสินค้า (หลังจากหักส่งคืนและส่วนลดรับ) และค่าใช้จ่ายในการซื้อ หักด้วยสินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี (ถ้ามี) และสินค้าคงเหลือสิ้นปี ซึ่งแยกเป็นสภาพปกติและสภาพเสื่อมชำรุด

ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ต้นทุนขายของธุรกิจรวบรวมผลผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตคงเหลือต้นปี บวกด้วยซื้อผลผลิต ซึ่งเป็นส่วนที่ซื้อมาเพื่อจำหน่ายเท่านั้น (ให้แยกเป็นแต่ละชนิดไว้อย่างชัดเจนและใช้ยอดหลังจากหักส่งคืนและส่วนลดรับ) และค่าใช้จ่ายในการซื้อ หักด้วยผลผลิตเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี (ถ้ามี) และผลผลิตคงเหลือสิ้นปี ซึ่งแยกเป็นสภาพปกติและสภาพเสื่อมชำรุด

ธุรกิจแปรรูปผลผลิตการเกษตรและการผลิตสินค้า ให้แยกแสดงรายการตามประเภทสินค้า ได้แก่ ข้าวสาร ผลผลิตอื่นๆ ผลิตภัณฑ์นม สัตว์เลี้ยงเพื่อขาย สัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลผลิต เป็นต้น โดยต้นทุนขายของแต่ละประเภทสินค้า ประกอบด้วย สินค้าคงเหลือต้นปี บวกด้วยต้นทุนการผลิต (งบต้นทุนการผลิต) หักด้วยสินค้าเสื่อมสภาพเสียหายตัดบัญชี (ถ้ามี) และสินค้าคงเหลือสิ้นปี ซึ่งแยกเป็นสภาพปกติและสภาพเสื่อมชำรุด

ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายผันแปรโดยตรงที่เกิดจากการให้บริการด้านการส่งเสริมการเกษตรแก่สมาชิก เช่น ค่าแรงงานในการปรับพื้นที่สูบน้ำเข้านา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องจักรกลการเกษตร เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงรายการในงบต้นทุนขาย/บริการ

1. สินค้าคงเหลือต้นปีปัจจุบันจะต้องมีจำนวนเท่ากับสินค้าคงเหลือสิ้นปีก่อน
2. ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้างวดสุดท้ายที่ยังไม่มีการขายออกไป ให้ถือเป็นต้นทุนของสินค้าคงเหลือยกไปในปีต่อไปด้วยโดยรวมเป็นสินค้าคงเหลือสิ้นปี หากมีการขายสินค้าไปบางส่วนให้คำนวณค่าใช้จ่ายในการซื้อนั้นแบ่งเฉลี่ยตามส่วน แล้วนำส่วนเฉลี่ยที่เป็นของสินค้าคงเหลือรวมเข้ากับสินค้าคงเหลือสิ้นปี
3. หากไม่มีรายการใดตามรูปแบบงบต้นทุนขาย/บริการ ให้ตัดรายการนั้นออก
4. กรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจสินเชื่อเพียงด้านเดียว ไม่ต้องจัดทำงบต้นทุนขาย/บริการ



งบต้นทุนการผลิต

- ➔ แบบงบต้นทุนการผลิต
- ➔ คำอธิบายรายการในงบต้นทุนการผลิต

สหกรณ์.....จำกัด
 งบต้นทุนการผลิต
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

	ปี 25..... บาท	ปี 25..... บาท
ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า		
แปรรูปผลิตผลการเกษตร		
ข้าวเปลือก		
ข้าวเปลือกคงเหลือต้นปี
บวก ซื้อข้าวเปลือก
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
รวม
หัก ข้าวเปลือกคงเหลือสิ้นปี
ข้าวเปลือกใช้ไปในการผลิต
บวก เงินเดือน
ค่าจ้างแรงงาน
บวก ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำ
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร
- ค่าเสื่อมราคาโรงสี
-
-
ต้นทุนการผลิต
แปรรูปผลิตผลอื่น ๆ		
ลำไยอบแห้ง		
ลำไยคงเหลือต้นปี
บวก ซื้อลำไย
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ
รวม
หัก ลำไยคงเหลือสิ้นปี
ลำไยใช้ไปในการผลิต



หมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ➔ แบบหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- ➔ ตัวอย่างหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- ➔ คำอธิบายรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
<u>บวก</u> เงินเดือน
ค่าจ้างแรงงาน
<u>บวก</u> ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำ
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร
- ค่าเสื่อมราคาโรงอบ
-
-
<u>ต้นทุนการผลิต</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>
แปรรูปน้ำมันดิบ		
น้ำมันดิบยกมาต้นปี
<u>บวก</u> <u>ซื้อ</u> น้ำมันดิบ
<u>ค่าใช้จ่ายในการซื้อ</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> น้ำมันดิบคงเหลือสิ้นปี	<u>.....</u>	<u>.....</u>
<u>น้ำมันดิบใช้ไปในการผลิต</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>
<u>บวก</u> เงินเดือน
ค่าจ้างแรงงาน
<u>บวก</u> ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำ
- ค่าหีบห่อ
- ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร
- ค่าเสื่อมราคาโรงงาน
-
-
<u>ต้นทุนการผลิต</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สัตว์เลี้ยงเพื่อขาย		
เลี้ยงสัตว์		
อาหารสัตว์คงเหลือต้นปี
บวก ซื้ออาหารสัตว์
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
หัก อาหารสัตว์คงเหลือสิ้นปี	<u>.....</u>	<u>.....</u>
อาหารสัตว์ใช้ไป
บวก เงินเดือน
ค่าจ้างแรงงาน
บวก ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยง		
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำ
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน
-	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ต้นทุนการผลิต	<u>.....</u>	<u>.....</u>
สัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลิตผล		
เลี้ยงไก่ไข่		
อาหารไก่ไข่คงเหลือต้นปี
บวก ซื้ออาหารไก่ไข่
ค่าใช้จ่ายในการซื้อ	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
หัก อาหารไก่ไข่คงเหลือสิ้นปี	<u>.....</u>	<u>.....</u>
อาหารไก่ไข่ใช้ไป
บวก เงินเดือน
ค่าจ้างแรงงาน
บวก ค่าใช้จ่ายในการผลิต		
- ค่าไฟฟ้า
- ค่าน้ำ
- ค่าเสื่อมราคาพันธุ์ไก่ไข่
- ค่าเสื่อมราคาโรงเรือน
-	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ต้นทุนการผลิต	<u>.....</u>	<u>.....</u>

คำอธิบายรายการในงบต้นทุนการผลิต

การแสดงรายการในงบต้นทุนการผลิตของสหกรณ์การเกษตร นิคม ประมง ร้านค้า บริการ และเครดิตยูเนียนที่มีทุนดำเนินงานตั้งแต่ 1,000,000.00 บาท (เฉพาะสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินธุรกิจสินเชื่อและรับฝากเงิน รวมถึงธุรกิจอื่นๆ) ให้แสดงตามรูปแบบที่กำหนดข้างต้น โดยแสดงให้เห็นถูกต้องตามประเภทและขอบเขตความหมาย ดังนี้

ส่วนหัวของงบต้นทุนการผลิต

เป็นไปในทำนองเดียวกับงบกำไรขาดทุน

การแสดงรายการต่างๆ ในงบต้นทุนการผลิต ให้แยกแสดงรายการต้นทุนการผลิตตามประเภท ได้แก่ ผลิตผลการเกษตร เช่น ข้าวเปลือก ผลิตผลอื่นๆ เช่น ลำไยอบแห้ง น้ำมันดิบ สัตว์เลี้ยงเพื่อขาย และสัตว์เลี้ยงเพื่อขายผลิตผล เป็นต้น

ทั้งนี้ ต้นทุนการผลิตของแต่ละประเภท ประกอบด้วย วัตถุดิบคงเหลือต้นปี บวกซื้อวัตถุดิบ (หลังจากหักส่งคืนและส่วนลดรับ) และค่าใช้จ่ายในการซื้อ หักด้วยวัตถุดิบคงเหลือสิ้นปี ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นวัตถุดิบใช้ไปในการผลิต บวกด้วยเงินเดือนและค่าจ้างแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต ได้แก่ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่ากระสอบ ภาชนะบรรจุ ค่าน้ำ - ค่าไฟฟ้าโรงงาน ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาโรงงาน/โรงสี/เครื่องจักรและอุปกรณ์ ค่าวัสดุสิ้นเปลืองโรงงาน เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแสดงรายการในงบต้นทุนการผลิต

1. รายการซื้อวัตถุดิบ เป็นการซื้อวัตถุดิบมาเพื่อการผลิตเท่านั้น
2. ให้จัดทำงบต้นทุนการผลิตเฉพาะสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า
3. กรณีสหกรณ์ที่มีการดำเนินธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้าหลายด้าน ให้จัดทำงบต้นทุนการผลิตสำหรับแต่ละประเภทการผลิตแยกจากกัน
4. สหกรณ์ที่ได้มีโรงสีของตนเอง แต่ในระหว่างปีได้นำข้าวเปลือกไปว่าจ้างโรงสีอื่นสีข้าว โดยสหกรณ์จ่ายค่าจ้างสีแก่โรงสีผู้รับจ้าง ให้เปิดบัญชีการจ้างสีข้าวขึ้นและถือเสมือนว่าสหกรณ์ดำเนินธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรฯ ต้องจัดทำงบต้นทุนการผลิตและให้ใช้แบบงบต้นทุนการผลิตโดยอนุโลม กล่าวคือ นำต้นทุนข้าวเปลือกที่นำไปว่าจ้างสีแสดงในบรรทัดข้าวเปลือกใช้ในการผลิต นำค่าจ้างสีข้าวบันทึกในบรรทัดค่าจ้างแรงงาน และนำกระสอบที่ใช้ในการบรรจุข้าวสาร ปลายข้าวและรำ บันทึกในบรรทัดค่าใช้จ่าย ในการผลิต สำหรับรายการอื่นๆ ให้ตัดทิ้ง
5. เช่นเดียวกับกรณีข้อ 4 หากแต่สหกรณ์กระทำในลักษณะแลกเปลี่ยน กล่าวคือ โรงสีผู้รับจ้างจะรับปลายข้าว รำและแกลบเป็นการตอบแทน ให้ถือเสมือนว่าสหกรณ์ดำเนินธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรฯ ต้องจัดทำงบต้นทุนการผลิตเช่นเดียวกับที่กล่าวในข้อ 4 เว้นแต่ไม่มีรายการค่าจ้างแรงงาน

สหกรณ์.....จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร
3. เงินฝากสหกรณ์อื่น
4. เงินลงทุน
5. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ
6. ลูกหนี้ - สุทธิ
7. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ
8. สินค้าคงเหลือ
9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
10. มูลค่าพันธบัตร - สุทธิ
11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ
12. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
13. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น
14. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น
15. เงินรับฝาก
16. หนี้สินหมุนเวียนอื่น
17. เงินกู้ยืมระยะยาว
18. เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์
19. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
20. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ
21. กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

ฯลฯ

(ตัวอย่างหมายเหตุประกอบงบการเงิน)

สหกรณ์.....จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่.....

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

- สหกรณ์บันทึกบัญชีโดยใช้เกณฑ์คงค้าง
- สหกรณ์รับรู้รายได้ (ขาดทุน) จากการจำหน่ายเงินลงทุนชนิดเดียวกันเพียงบางส่วน โดยกำหนดให้คำนวณราคาตามบัญชีต่อหน่วยโดยวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก/หรือเข้าก่อนออกก่อน
- สหกรณ์รับรู้ผลขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หรือผลขาดทุนที่เกิดจากภัยธรรมชาติเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่เกิดรายการ
- สหกรณ์บันทึกการขายผ่อนชำระ/เช่าซื้อ โดยแสดงกำไรขั้นต้นเป็นรายได้รอดตัดบัญชีและรับรู้เป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตามงวดที่ถึงกำหนดชำระ หรือโดยรับรู้กำไรขั้นต้นเป็นรายได้ทั้งจำนวนในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการให้ผ่อนชำระ/เช่าซื้อ
- สหกรณ์บันทึกดอกผลจากการขายผ่อนชำระ โดยแสดงเป็นดอกผลจากการผ่อนชำระรอดตัดบัญชีเพื่อเป็นรายการหักกับลูกหนี้ผ่อนชำระในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับการรับรู้ดอกผลจากการผ่อนชำระรอดตัดบัญชีเข้าเป็นรายได้ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีนั้น สหกรณ์ได้คำนวณจากราคาเงินสดสุทธิ ณ วันต้นงวด ชำระแต่ละงวดตามอัตราดอกผลจากการผ่อนชำระโดยใช้ตารางเงินรายปี (ใช้ในกรณีเป็นการผ่อนชำระระยะยาวประมาณ 10 - 15 ปี) /หรือสหกรณ์ได้คำนวณตามวิธีผลรวมจำนวนเลข (ใช้ในกรณีเป็นการผ่อนชำระระยะสั้นประมาณ 3 - 4 ปี)
- สหกรณ์บันทึกสินค้าผ่อนชำระที่ยึดคืนจากลูกหนี้ที่ผิดสัญญาด้วยราคาสุทธิของยอดลูกหนี้ผ่อนชำระคงเหลือ หักดอกผลจากการผ่อนชำระรอดตัดบัญชีสำหรับลูกหนี้รายนั้น ในวันสิ้นปีสหกรณ์ตีราคาสินค้ายึดคืนรอจำหน่ายด้วยราคาตามบัญชี หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า
- สหกรณ์รับรู้รายได้จากการขายสินค้าผ่านบัญชี เมื่อได้ส่งสินค้าให้แก่หน่วยงาน หรือส่วนราชการแล้ว
- สหกรณ์บันทึกรายการค้าอ้อยที่สหกรณ์เป็นตัวแทนของสมาชิก ซึ่งได้รับผลตอบแทนในรูปค่าจัดการเสมือนหนึ่งสหกรณ์ซื้อขายขาด
- สหกรณ์บันทึกรายได้ค่าปรับสินค้า โดยคำนวณเป็นรายวันจากยอดหนี้การค้าที่ค้างเกินระยะเครดิตที่ระบุในสัญญา
- สหกรณ์บันทึกค่าใช้จ่ายโดยตรงในการเลี้ยงหมูเพื่อขาย ได้แก่ อาหารหมูและยารักษาโรค เป็นต้นทุนหรือราคาทุนของสัตว์เลี้ยงเพื่อขาย และจะตัดเป็นต้นทุนขายเมื่อขายหมูได้
- สหกรณ์คำนวณต้นทุนข้าวเปลือกที่ใช้ในการสี โดยใช้วิธีคำนวณกลับจากปริมาณข้าวสารที่ผลิตได้ในอัตราเฉลี่ยมาตรฐานหรือตามผลการทดสอบการสีข้าวของสหกรณ์ โดยข้าวเปลือก 1,000 กิโลกรัม สีเป็นข้าวสารได้.....กิโลกรัม เป็นเกณฑ์

- เงินลงทุนระยะสั้น/เงินลงทุนระยะยาวที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด แสดงด้วยราคาทุน สำหรับเงินลงทุนระยะสั้น/เงินลงทุนระยะยาวที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ สหกรณ์รับรู้การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุนเป็นกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น โดยแสดงเป็นรายการแยกต่างหากใน ส่วนทุนของสหกรณ์และจะรับรู้เป็นรายได้ หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อสหกรณ์ได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้น
- เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนดแสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย (หมายถึง ราคาทุนของตราสารหนี้ที่ได้มาหรือโอนมาตั้งแต่เริ่มแรก หักเงินต้นที่จ่ายคืน และบวกหรือหักค่าตัดจำหน่ายสะสมของส่วนต่างระหว่างราคาทุนเริ่มแรกกับมูลค่าที่ตราไว้)
- สหกรณ์ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เป็นจำนวนเพียงพอสำหรับการขาดทุนซึ่งอาจเกิดขึ้น โดยพิจารณา ลูกหนี้แต่ละรายที่ค้างอยู่ ณ วันสิ้นปี หรือ โดยวิธีคิดเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปี หรือ โดยคิดเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ณ วันสิ้นปีตามอายุของหนี้ที่ค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยคำนวณราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน หรือวิธีราคาทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก หรือโดยสินค้าประเภท.....คำนวณราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน และสินค้าประเภท.....คำนวณราคาทุนตามวิธีราคาทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าที่ผลิตเองตามราคาทุนซึ่งรวมค่าใช้จ่ายในการผลิต
- สหกรณ์ตีราคาสินค้าสำเร็จรูปและสินค้าระหว่างผลิตตามต้นทุนเฉลี่ย ซึ่งใกล้เคียงกับต้นทุนการผลิตในปัจจุบัน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า
- สหกรณ์ตีราคาวัสดุคงเหลือ/ของใช้สิ้นเปลืองตามราคาทุน
- ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรงในอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด หรือโดยวิธีอัตราลดลงตามผลรวมจำนวนปี (Sum of the Years Digits Method) ซึ่งระยะเวลาที่ตัดจ่ายเป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ทั้งนี้ ยกเว้นที่ดิน
- สหกรณ์บันทึก..... (ระบุประเภทสินทรัพย์) ที่จัดหาด้วยเงินรับบริจาค/เงินอุดหนุนจาก.....ไว้ในบัญชีที่ดินอาคาร สิ่งปลูกสร้างและคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธี.....ตามอัตราที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด ยกเว้นที่ดิน
- สิทธิการเช่า หรือสิทธิการใช้ประโยชน์ใน.....(ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์) ตัดจ่ายตามอายุการใช้สิทธิที่ได้รับ/อายุการให้ประโยชน์
- สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่างๆ ตัดจ่ายตามระยะเวลาของอายุการใช้งาน หรือตามการเปลี่ยนแปลงการใช้ซอฟต์แวร์ใหม่
- สิทธิบัตรตัดจ่ายโดยวิธีเส้นตรงในอัตราร้อยละ.....ต่อปี เริ่มตั้งแต่.....
- สหกรณ์ได้รับสัมปทานดำเนินการด้าน.....โดยมีกำหนดระยะเวลา.....ปี

- ที่ดินที่สหกรณ์ได้รับแทนการชำระหนี้ บันทึกบัญชีด้วยมูลค่ายุติธรรม
- ค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชี ตัดจ่ายเป็นรายปีระยะเวลา.....ปี
- ค่าซ่อมบำรุง ค่าซ่อมแซม รวมถึงการซื้อมาเปลี่ยนแทนสำหรับสินทรัพย์รายการย่อยๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายหักจากรายได้ การต่อเติม หรือเพิ่มเติมอาคารอุปกรณ์รายใหญ่ๆ ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์
- สหกรณ์ได้ก่อสร้างอาคาร โดยใช้นโยบายถือค่าดอกเบี๊ยะที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาเงินมาเพื่อสร้างอาคารเป็นราคาทุนของอาคาร และสหกรณ์จะหยุดคิดดอกเบี๊ยะเป็นราคาทุนเมื่ออาคารนั้นพร้อมที่จะใช้งานได้

ฯลฯ

2. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสด
เงินฝากธนาคาร		
กระแสรายวัน
ออมทรัพย์
ประจำ
บัตรเงินฝาก
สลากออมสิน
สลากทวีสิน/สลากอื่น
รวม

ข้อผูกพัน

เงินฝากธนาคาร.....จำกัด ประเภท.....บัญชีเลขที่.....
 จำนวนเงิน.....บาท สหกรณ์ได้นำไปค้ำประกัน.....
 ในวงเงิน.....บาท

(กรณีที่สหกรณ์นำบัตรเงินฝากและ/หรือสลากไปค้ำประกันให้เปิดเผยเพิ่มเติมด้วย)

3. เงินฝากสหกรณ์อื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ชุมนุมสหกรณ์.....
สหกรณ์.....
สหกรณ์.....
รวม

เงินฝากสหกรณ์อื่นข้างต้น แยกเป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์.....บาท
 ประเภทออมทรัพย์พิเศษ.....บาท และประเภทประจำ.....บาท

4. เงินลงทุน ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
	<u>ราคาทุน/ ราคาทุน</u>	<u>ราคาทุน/ ราคาทุน</u>
	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>
	<u>ตัดจำหน่าย</u>	<u>ตัดจำหน่าย</u>
<u>เงินลงทุนระยะสั้น</u>		
<u>เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด</u>		
พันธบัตร
.....
.....
หุ้นกู้
.....
.....
หุ้นทุน
.....
.....
รวม
<u>บวก (หัก) ค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน</u>
รวม

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท		บาท	
	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน/ ราคาทุน ตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน/ ราคาทุน ตัดจำหน่าย
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด				
-
-
รวม	
รวมเงินลงทุนระยะสั้น	
เงินลงทุนระยะยาว				
เงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด				
พันธบัตร				
.....
.....
หุ้นกู้				
.....
.....
หุ้นทุน				
.....
.....
รวม	
บวก (หัก) ค่าเพื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน	
รวม	
เงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด				
- หุ้นชุมนุมสหกรณ์/สหกรณ์อื่น (ระบุรายการ)	
-
-
รวม	
รวมเงินลงทุนระยะยาว	

5. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท		บาท	
	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>
เงินให้กู้แก่สหกรณ์
ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น
ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง
ลูกหนี้เงินกู้อื่น
รวมเงินให้กู้ยืม
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน
เงินให้กู้ยืม - สุทธิ
ณ วันที่	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แยกเป็น.....			

.....
 ค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน แยกเป็น.....

6. ลูกหนี้ - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 25.....		ปี 25.....	
	บาท		บาท	
	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>	<u>ระยะสั้น</u>	<u>ระยะยาว</u>
ตัวเงินรับ
ลูกหนี้การค้า
ลูกหนี้ผ่อนชำระ
ลูกหนี้บริการ
ลูกหนี้อื่น ๆ
รวมลูกหนี้
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน
ลูกหนี้ - สุทธิ

6.1 ณ วันที่ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แยกเป็น.....

.....
 ค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน แยกเป็น.....

6.2 การคำนวณยอดลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระข้างต้น เป็นดังนี้

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ
หัก ดอกผลจากการขายผ่อนชำระรอการตัดบัญชี
รวม

(ใช้สำหรับสหกรณ์ที่มีการคำนวณดอกผลจากการขายผ่อนชำระและบันทึกดอกผลจากการขายผ่อนชำระรอการตัดบัญชีและภาษีขายที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระไว้ในบัญชีลูกหนี้)

7. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ ประกอบด้วย

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สมาชิก
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สหกรณ์อื่น
รวม
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ

8. สินค้าคงเหลือ ประกอบด้วย

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
สินค้าสภาพปกติ
สินค้าเสื่อมชำรุด
รวม
หัก ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	ปี 25.....	ปี 25.....
	บาท	บาท
.....
.....
.....
รวม

10. มูลค่าพันธบัตร - สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สุกรพ่อพันธุ์
สุกรแม่พันธุ์
ไก่ไข่
.....	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> ค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม	<u>.....</u>	<u>.....</u>
มูลค่าพันธบัตร - สุทธิ	<u>.....</u>	<u>.....</u>

ค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม แยกเป็นค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม - สุกรพ่อพันธุ์ จำนวนเงิน.....บาท
 ค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม - สุกรแม่พันธุ์ จำนวนเงินบาท ค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม - ไก่ไข่ จำนวนเงิน
บาท

(กรณีสหกรณ์ใช้วิธีการบันทึกบัญชีค่าเสื่อมพันธบัตรโดยดัดมูลค่าพันธบัตรโดยตรง ให้เปิดเผย
 โดยแสดงมูลค่าพันธบัตรด้วยยอดคงเหลือตามบัญชีหลังหักค่าเสื่อมพันธบัตรแล้ว)

11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ที่ดิน
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง
เครื่องจักรและอุปกรณ์
ยานพาหนะ
เครื่องใช้สำนักงาน
.....
.....	<u>.....</u>	<u>.....</u>
รวม
<u>หัก</u> ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>.....</u>	<u>.....</u>
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	<u>.....</u>	<u>.....</u>

ค่าเสื่อมราคาสะสม แยกเป็นค่าเสื่อมราคาสะสมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง จำนวนเงิน.....บาท
 ค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องจักรและอุปกรณ์ จำนวนเงิน.....บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมยานพาหนะ จำนวนเงิน
บาท ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน จำนวนเงิน.....บาท

สหกรณ์ซื้อ.....ตามสัญญาผ่อนชำระ/เช่าซื้อ ในราคา.....บาท
 แยกเป็นราคาของสินทรัพย์.....บาท และดอกผลเช่าซื้อ.....บาท โดยสหกรณ์
 จะต้องผ่อนชำระเดือนละ.....บาท เป็นเวลา.....งวด เริ่มผ่อนชำระตั้งแต่วันที่.....
 และต้องผ่อนชำระให้เสร็จสิ้นภายในวันที่.....ระหว่างปี.....สหกรณ์ได้ชำระเงินค่างวดไปแล้ว
 เป็นจำนวน.....งวด เป็นเงิน.....บาท

(หมายเหตุเพิ่มเติมในส่วนล่างให้ใช้ในกรณีสหกรณ์ซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ด้วยวิธีการ
 ผ่อนชำระ/เช่าซื้อ)

(กรณีมีการเปลี่ยนแปลงการตีราคาสินทรัพย์ และกรณีมีภาระผูกพันในที่ดิน อาคารและ
 อุปกรณ์ ให้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย)

(กรณีสหกรณ์ใช้วิธีการบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาลดยอดสินทรัพย์โดยตรง ให้เปิดเผยโดยแสดง
 มูลค่าสินทรัพย์ด้วยราคาตามบัญชี)

12. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

	<u>ปี 25...</u>	<u>ปี 25...</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สิทธิการเช่า
สิทธิการใช้ประโยชน์
สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์
ซอฟต์แวร์
.....
รวม

13. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
.....
.....
.....
.....
รวม

14. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
เงินกู้ยืมระยะสั้น
รวม

ในปี..... สหกรณ์มีวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร..... จำนวน.....บาท
อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี โดยมี.....เป็นหลักประกัน
เงินกู้ยืมจาก..... จำนวน.....บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ..... ต่อปี
โดยมี.....เป็นหลักประกัน

15. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

	<u>ปี 25...</u>	<u>ปี 25...</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินรับฝาก - สมาชิก		
เงินรับฝากออมทรัพย์
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ
เงินรับฝากประจำ
.....
รวม
เงินรับฝาก - สหกรณ์อื่น		
เงินรับฝากออมทรัพย์
เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ
เงินรับฝากประจำ
.....
รวม
รวมเงินรับฝาก

16. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
.....
.....
.....
.....
รวม

17. เงินกู้ยืมระยะยาว ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>		<u>ปี 25.....</u>	
	<u>บาท</u>		<u>บาท</u>	
	<u>ถึงกำหนดชำระ</u>		<u>ถึงกำหนดชำระ</u>	
	<u>ภายใน 1 ปี</u>	<u>เกิน 1 ปี</u>	<u>ภายใน 1 ปี</u>	<u>เกิน 1 ปี</u>
.....
.....
รวม

ระหว่างปีสหกรณ์กู้ยืมเงินจาก.....จำนวน.....บาท
อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี ชำระคืน.....งวด ๆ ละ.....บาท วันเริ่มชำระหนี้
.....กำหนดชำระเสร็จสิ้นภายใน.....โดยมี.....เป็นหลักประกัน / ค้ำประกัน
(กรณีมีเงื่อนไข หรือข้อจำกัดในการกู้ยืม ให้เปิดเผยสาระสำคัญและภาระผูกพันที่กำหนดไว้ใน
สัญญาให้ชัดเจน)

18. เจ้าหนี้ค่าเช่าซื้อสินทรัพย์

	<u>ปี 25...</u>		<u>ปี 25...</u>	
	<u>บาท</u>		<u>บาท</u>	
	<u>ถึงกำหนดชำระ</u>		<u>ถึงกำหนดชำระ</u>	
	<u>ภายใน 1 ปี</u>	<u>เกิน 1 ปี</u>	<u>ภายใน 1 ปี</u>	<u>เกิน 1 ปี</u>
.....
.....
รวม

19. หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
.....
.....
.....
.....
รวม

20. ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
.....
.....
.....
.....
รวม

21. กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ยอดยกมาต้นงวด
การเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวด
ยอดคงเหลือปลายงวด

22. กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี

.....

.....

23. การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์

.....

.....

24. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน

.....

25. เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง

.....

.....

คำอธิบายรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน นโยบายการบัญชี ขยายความรายการในงบการเงิน รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลอื่นที่ไม่ได้แสดงไว้ในงบการเงิน แต่เป็นข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ รวมถึงแจ้งให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง หรือสถานการณ์ที่ไม่ปกติและเปิดเผยเหตุการณ์หลังวันที่ในงบการเงิน

เรื่องที่ควรแสดงเป็นหมายเหตุประกอบงบการเงิน ได้แก่

1. เกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงิน เป็นการเปิดเผยให้ทราบว่าสหกรณ์ใช้เกณฑ์ใดในการวัดค่ารายการต่างๆ ในงบการเงิน เช่น ใช้ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ มูลค่ายุติธรรม หรือมูลค่าปัจจุบัน โดยเปิดเผยให้ทราบว่าสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละประเภทใช้เกณฑ์ใดในการวัดค่า

2. นโยบายการบัญชี หมายถึง หลักการบัญชี หรือวิธีการบัญชีซึ่งสหกรณ์ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์ ซึ่งการเปิดเผยนโยบายการบัญชีไม่ควรให้ซ้ำซ้อนกับรายละเอียดต่างๆ ที่ได้แสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินแล้ว แต่ควรอ้างอิงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ ควรระบุให้ทราบถึงมาตรฐานการบัญชีที่สหกรณ์ถือปฏิบัติอยู่ด้วย

ตัวอย่างนโยบายการบัญชีที่ควรเปิดเผย

- วิธีการรับรู้รายได้
- วิธีการรับรู้ค่าใช้จ่าย
- การตีราคาเงินลงทุน
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ
- การตีราคาสินค้าคงเหลือ
- การตีราคาสินทรัพย์รอการขาย
- การบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เสื่อมราคาได้และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
- สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนและวิธีการบัญชี หรือการตัดจ่ายที่เกี่ยวข้อง
- ต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์
- การบันทึกกำไรและดอกผลจากการขายสินค้าผ่านชำระ

ฯลฯ

3. ข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ เช่น

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการขยายความรายการในงบการเงิน

3.2 เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งเหตุการณ์นั้นอาจมีผลกระทบต่องบการเงิน ให้เปิดเผยโดยสรุปลักษณะของเหตุการณ์และประมาณการผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว หรือข้อเท็จจริงหากไม่สามารถประมาณผลกระทบได้

3.3 ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น เช่น สหกรณ์อยู่ในระหว่างดำเนินการฟ้องร้อง หรือถูกฟ้องร้องดำเนินคดี ซึ่งสหกรณ์อาจต้องชดเชยค่าเสียหายหรือได้รับชดเชย ให้เปิดเผยโดยสรุปลักษณะของหนี้สิน หรือสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นแต่ละประเภทและประมาณการผลกระทบทางการเงิน

แนวทางการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินตามตัวอย่าง

1. **สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ** ให้เปิดเผยหลักการบัญชีและวิธีการบัญชีที่สหกรณ์ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน รวมทั้งเปิดเผยเกณฑ์การวัดค่าในการจัดทำงบการเงินด้วย

ทั้งนี้ จากตัวอย่างให้เลือกเปิดเผยข้อมูลเฉพาะส่วนที่สหกรณ์ถือปฏิบัติ รายการใดที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีให้ตัดออก นอกจากนี้ กรณีที่สหกรณ์ถือปฏิบัตินอกเหนือจากแนวทางตามตัวอย่าง ให้เปิดเผยหลักและวิธีการตามที่สหกรณ์ถือปฏิบัติจริงเพิ่มเติมด้วย

2. **เงินสดและเงินฝากธนาคาร** ให้เปิดเผยรายละเอียดเงินสดและเงินฝากธนาคารตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

- **เงินสด** ให้เปิดเผยจำนวนเงินสดคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชี
- **เงินฝากธนาคาร** ให้เปิดเผยจำนวนเงินฝากธนาคารคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชี

โดยแยกแสดงรายการเป็นยอดรวมของเงินฝากธนาคารแต่ละประเภท คือ กระแสรายวัน ออมทรัพย์และประจำ
อนึ่ง กรณีที่เงินฝากประเภทกระแสรายวันมียอดคงเหลือทางด้านเครดิต โดยไม่มีการทำสัญญาเบิกเกินบัญชีธนาคาร ให้นำไปหักลบกับเงินฝากประเภทกระแสรายวันบัญชีอื่นที่มียอดคงเหลือด้านเดบิต หากยอดรวมบัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวันยังมียอดคงเหลือทางด้านเครดิต ให้แสดงจำนวนเงินในวงเล็บ ซึ่งเป็นผลให้ต้องนำมาหักลบกลับกับเงินสดและเงินฝากธนาคารเพื่อแสดงยอดรวม นอกจากนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวไว้ก่อนการเปิดเผยเกี่ยวกับข้อมูลผูกพันในเงินฝากธนาคาร (ถ้ามี)

ในกรณีที่สหกรณ์ทำความตกลงกับธนาคารให้มีการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ไปยังบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวัน เมื่อมีการนำเช็คที่สหกรณ์ส่งจ่ายมาขึ้นเงินในแต่ละวัน หากในวันสิ้นปีทางบัญชีเงินฝากกระแสรายวันมียอดคงเหลือด้านเครดิต (ยอดเงินเบิกเกินบัญชี) ให้จัดทำรายการปรับปรุงในวันสิ้นปี โดยโอนยอดเงินฝากออมทรัพย์ไปบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน เพื่อให้ยอดคงเหลือในบัญชีเงินฝากกระแสรายวันมียอดคงเหลือเท่ากับจำนวนเงินขั้นต่ำที่ธนาคารกำหนด

บัตรเงินฝาก สลากออมสิน สลากทวีสินละสลากอื่นๆ ที่ออกโดยธนาคารและสถาบันการเงิน ให้เปิดเผยจำนวนคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชี โดยแสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงินหัวข้อเงินสดและเงินฝากธนาคาร เป็นรายการต่อจากเงินฝากประเภทประจำ

ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลผูกพันในเงินฝากธนาคาร โดยแยกเป็นแต่ละบัญชีเงินฝากตามแนวทางในตัวอย่างไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้ กรณีที่นำบัตรเงินฝากและ/หรือสลากไปค้ำประกันให้เปิดเผยเพิ่มเติมด้วย

อนึ่ง กรณีสหกรณ์มีเงินสดขาดบัญชี ให้เปิดเผยข้อมูลด้วยว่าสหกรณ์ได้มีการดำเนินการไปอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเพิ่มเติมหัวข้อเงินสดขาดบัญชีเป็นอีกหมายเหตุหนึ่ง

3. **เงินฝากสหกรณ์อื่น** ให้เปิดเผยรายละเอียดเงินฝากสหกรณ์อื่นคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแยกแสดงเงินฝากสหกรณ์อื่นแต่ละรายการตามแนวทางในตัวอย่าง พร้อมทั้งแสดงยอดรวม ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลจำนวนเงินฝากสหกรณ์อื่นแต่ละประเภท คือ ประเภทออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและประจำไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

กรณีมีเงินฝากชุมนุมสหกรณ์ หรือสหกรณ์อื่นเพียง 1 แห่ง และมีเงินฝากประเภทเดียว ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้ใช้รายการ “เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ - (ระบุประเภทเงินฝาก)” หรือ “เงินฝากสหกรณ์..... - (ระบุประเภทเงินฝาก)” แทนที่รายการ “เงินฝากสหกรณ์อื่น”

4. เงินลงทุน ให้เปิดเผยรายละเอียดเงินลงทุนระยะสั้นและเงินลงทุนระยะยาวคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแยกเป็นประเภทเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดหลักทรัพย์และเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดหลักทรัพย์

กรณีเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาด ให้แสดงรายการแยกเป็นพันธบัตร หุ้นกู้และหุ้นทุน โดยเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมและราคาทุน หรือราคาทุนตัดจำหน่าย กรณีเป็นเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด พร้อมทั้งแสดงยอดรวมราคาทุน บวกหรือหักด้วยค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุน (ส่วนต่างระหว่างราคาทุนกับมูลค่ายุติธรรม) กรณีเงินลงทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดให้เปิดเผยราคาทุน

5. เงินให้กู้ยืม - สุทธิ ให้เปิดเผยรายละเอียดเงินให้กู้ยืมระยะสั้นและเงินให้กู้ยืมระยะยาวคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการเงินให้กู้ยืมแต่ละประเภท คือ เงินให้กู้แก่สหกรณ์ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลางและลูกหนี้เงินกู้อื่น แยกเป็นระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งแสดงยอดรวม หักด้วยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน ยอดคงเหลือเป็นเงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ และเงินให้กู้ยืมระยะยาว - สุทธิ ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อนี้ตลาดเคลื่อนของเงินให้กู้ยืมแต่ละประเภทไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้ กรณีที่ไม่มีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อนี้ตลาดเคลื่อนให้ตัดคำว่า “สุทธิ” ออก

6. ลูกหนี้ - สุทธิ ให้เปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้ระยะสั้นและลูกหนี้ระยะยาวคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการลูกหนี้แต่ละประเภท คือ ตัวเงินรับ ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้จากการขายผ่อนชำระ (ยอดหลังจากหักดอกผลจากการขายผ่อนชำระรอการตัดบัญชี) ลูกหนี้ค่าบริการ และลูกหนี้อื่นๆ แยกเป็นระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งแสดงยอดรวม หักด้วยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อลูกหนี้ตลาดเคลื่อน ยอดคงเหลือเป็นลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ และลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อนี้ตลาดเคลื่อนของลูกหนี้แต่ละประเภทไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้ กรณีที่ไม่มีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อนี้ตลาดเคลื่อนให้ตัดคำว่า “สุทธิ” ออก

กรณีลูกหนี้อื่นๆ รายการใดมีจำนวนเงินตั้งแต่ร้อยละ 10 ของลูกหนี้ทั้งสิ้น ในหมายเหตุประกอบงบการเงินให้แสดงรายการลูกหนี้ที่นั้นไว้เป็นเอกเทศ โดยระบุชื่อและเรียงลำดับก่อนรายการลูกหนี้อื่นๆ

7. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ ให้เปิดเผยรายละเอียดดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการแยกเป็นดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสมาชิกและดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสหกรณ์อื่น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม หักด้วยค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ยอดคงเหลือเป็นดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ กรณีที่ไม่มีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้ตัดคำว่า “สุทธิ” ออก

8. สินค้าคงเหลือ ให้เปิดเผยจำนวนเงินสินค้าคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการสินค้าคงเหลือสภาพปกติ บวกด้วยสินค้าคงเหลือเสื่อมชำรุด ทั้งนี้ หากมีสินค้าคงเหลือสภาพปกติเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินหัวข้อนี้

9. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า เงินรอเรียกคืน เป็นต้น ซึ่งรายการที่เปิดเผยแต่ละรายการจะมีจำนวนเงินต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม

10. มูลค่าพันธบัตร - สุทธิ ให้เปิดเผยรายละเอียดมูลค่าพันธบัตรคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงมูลค่าพันธบัตรแต่ละประเภทที่มีอายุการใช้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี พร้อมทั้งแสดงยอดรวม หักด้วยค่าเสื่อมพันธบัตรสะสม จำนวนคงเหลือเป็นมูลค่าพันธบัตร - สุทธิ ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลจำนวนค่าเสื่อมพันธบัตรสะสมของพันธบัตรแต่ละประเภทไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

กรณีที่สหกรณ์บันทึกบัญชีค่าเสื่อมพันธบัตรโดยตรง ให้เปิดเผยโดยแสดงมูลค่าพันธบัตรด้วยยอดคงเหลือตามบัญชีหลังจากหักค่าเสื่อมพันธบัตรแล้ว

11. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ ให้เปิดเผยรายละเอียดที่ดิน อาคารและอุปกรณ์คงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงแยกเป็นแต่ละรายการ คือ ที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรและอุปกรณ์ ยานพาหนะและเครื่องใช้สำนักงาน พร้อมทั้งแสดงยอดรวม หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ยอดคงเหลือเป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ กรณีสหกรณ์ใช้วิธีการบันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาโดยตัดสินทรัพย์โดยตรงให้เปิดเผยโดยแสดงมูลค่าสินทรัพย์ด้วยราคาตามบัญชี

● กรณีมีการเปลี่ยนแปลงการตีราคาสินทรัพย์ ให้เปิดเผยว่าทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระที่มีความเชี่ยวชาญและเชื่อถือได้หรือไม่ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตีราคาและให้จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อแสดงมูลค่าที่เปลี่ยนแปลง ดังนี้

สหกรณ์ที่บันทึกค่าเสื่อมราคาในบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ ประกอบด้วย

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
ที่ดิน		
ราคาทุนเดิม
ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง		
ราคาทุนเดิม
ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

เครื่องจักรและอุปกรณ์		
ราคาทุนเดิม
ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

ยานพาหนะ		
ราคาทุนเดิม
ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

	<u>ปี 25.....</u>	<u>ปี 25.....</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เครื่องใช้สำนักงาน		
ราคาทุนเดิม
ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

รวม
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสมอาคารและอุปกรณ์
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ

(ราคาทุนเดิม หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ ณ เวลาที่ซื้อ หรือสร้างสินทรัพย์นั้น ส่วนที่ตีราคาเพิ่ม หมายถึง จำนวนเงินที่ตีราคาเพิ่ม)

สหกรณ์ที่หักค่าเสื่อมราคาโดยตรงในบัญชีสินทรัพย์ ให้เปลี่ยนรายการราคาทุนเดิมเป็นราคาตามบัญชี ซึ่งราคาตามบัญชี หมายถึง ราคาทุนเดิม หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ส่วนที่ตีราคาเพิ่มสุทธิ หมายถึง จำนวนเงินที่ตีราคาเพิ่ม หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม

..... ฯลฯ.....

เครื่องใช้สำนักงาน		
ราคาตามบัญชี
ส่วนที่ตีราคาเพิ่มสุทธิ (ระบุปีที่ตีราคาเพิ่ม)

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ

- กรณีสหกรณ์มีสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง เช่น สำนักงานระหว่างก่อสร้าง งานระหว่างก่อสร้าง เป็นต้น ในหมายเหตุประกอบงบการเงินให้แสดงรายการเป็นเอกเทศ โดยไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา แต่ให้นำรายจ่ายเพื่อการก่อสร้างและดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้าง (ดอกเบี้ยเงินกู้ที่กู้มาเพื่อนำมาสร้างสินทรัพย์นั้น) รวมเข้าเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ที่ก่อสร้างนั้น และเมื่อการก่อสร้างเสร็จสิ้น หรือพร้อมจะใช้งานได้แล้ว ให้โอนเป็นบัญชีสินทรัพย์ที่ก่อสร้างนั้นและเริ่มคิดค่าเสื่อมราคา สำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดขึ้นหลังจากสินทรัพย์ใช้งานแล้วให้แสดงรายการเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

- กรณีสหกรณ์มีสินทรัพย์ผ่อนชำระ/เช่าซื้อ ในหมายเหตุประกอบงบการเงินให้แสดงรายการแยกต่างหากจากสินทรัพย์ประเภทเดียวกันตามปกติ และเปิดเผยเกี่ยวกับสัญญาการผ่อนชำระ/เช่าซื้อตามแนวทางในตัวอย่าง และเมื่อสหกรณ์จ่ายเงินผ่อนชำระงวดสุดท้ายเสร็จสิ้นและได้รับกรรมสิทธิ์แล้ว ให้โอนบัญชีสินทรัพย์ผ่อนชำระ/เช่าซื้อไปบัญชีสินทรัพย์ตามประเภทเดียวกัน ทั้งนี้ ในปีที่ได้กรรมสิทธิ์ให้เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทราบถึงกรรมสิทธิ์ที่สหกรณ์ได้รับแล้ว

- กรณีมีภาระผูกพันในที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมไว้ในข้อนี้ด้วย

12. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ให้เปิดเผยรายละเอียดสินทรัพย์ไม่มีตัวตนคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงแยกเป็นแต่ละรายการ คือ สิทธิการเช่า สิทธิการใช้ประโยชน์ สิทธิบัตร สัมปทาน สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์และซอฟต์แวร์ พร้อมทั้งแสดงยอดรวม กรณีมีข้อมูลใดๆ เกี่ยวกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนที่มีสาระสำคัญให้เปิดเผยไว้ด้วย เช่น การได้มาซึ่งสิทธิในสินทรัพย์ อายุการใช้สิทธิ เป็นต้น

13. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายรอตัดบัญชี เงินทดรองจ่ายดำเนินคดี เงินประกัน เป็นต้น ซึ่งรายการที่เปิดเผยแต่ละรายการจะมีจำนวนเงินต่ำกว่าร้อยละ 5 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม

14. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น ให้เปิดเผยเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้นคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการแยกเป็นเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้นที่เกิดขึ้นในระหว่างปีตามแนวทางในตัวอย่างไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

กรณีมีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารหลายธนาคาร หรือมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากเจ้าหนี้หลายราย ให้เปิดเผยรายละเอียดแต่ละรายการให้ครบถ้วน นอกจากนี้ กรณีที่เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร หรือเงินกู้ยืมระยะสั้นใช้เงินฝากธนาคารเป็นหลักประกัน การเปิดเผยข้อมูลจะต้องสัมพันธ์กันกับการเปิดเผยข้อมูลผูกพันในข้อ 2 และกรณีที่สินทรัพย์เป็นหลักประกันในการค้ำประกัน ให้เปิดเผยถึงประเภทและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันตลอดจนเงื่อนไขและข้อจำกัดตามที่ระบุไว้ในสัญญาเงินกู้

15. เงินรับฝาก ให้เปิดเผยรายละเอียดเงินรับฝากคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแยกเป็นเงินรับฝากสมาชิกและเงินรับฝากสหกรณ์อื่น แสดงรายการเงินรับฝากแต่ละประเภท คือ เงินรับฝากออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษและประจำ พร้อมทั้งแสดงยอดรวม

16. หนี้สินหมุนเวียนอื่น ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการหนี้สินหมุนเวียนอื่นตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า เงินรอจ่ายคืน เป็นต้น ซึ่งรายการที่เปิดเผยแต่ละรายการจะมีจำนวนเงินต่ำกว่าร้อยละ 5 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม

17. เงินกู้ยืมระยะยาว ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการเงินกู้ยืมระยะยาวตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายการแยกเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี และหนี้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 1 ปี พร้อมทั้งแสดงยอดรวม ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลการกู้ยืมระยะยาวที่เกิดขึ้นในระหว่างปีตามแนวทางในตัวอย่างไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

กรณีมีเงินกู้ยืมระยะยาวจากเจ้าหนี้หลายราย ให้เปิดเผยรายละเอียดแต่ละรายการให้ครบถ้วน และหากสหกรณ์มีภาระผูกพันที่สำคัญเกี่ยวกับเงินกู้ยืมระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมไว้ด้วย

18. เจ้าหนี้ค้ำเช่าซื้อสินทรัพย์ ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการเจ้าหนี้ค้ำเช่าซื้อสินทรัพย์ตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงเจ้าหนี้ค้ำเช่าซื้อสินทรัพย์ หักด้วยดอกเบียเช่าซื้อรอตัดบัญชี และภาษีซื้อที่ยังไม่ครบกำหนด ซึ่งแต่ละรายการให้แยกเป็นหนี้ที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี และหนี้ที่ถึงกำหนดชำระเกินกว่า 1 ปี พร้อมทั้งแสดงยอดรวม ทั้งนี้ ให้เปิดเผยข้อมูลภาระผูกพันตามสัญญาการเช่าซื้อที่มีไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

19. **หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น** ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ เงินประกันความเสียหายเจ้าหน้าที่ เงินประกันการก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งรายการที่เปิดเผยแต่ละรายการจะมีจำนวนเงินต่ำกว่าร้อยละ 5 ของหนี้สินทั้งสิ้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวม

20. **ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ** ให้เปิดเผยส่วนประกอบของรายการทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ ตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน เช่น ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ทุนเพื่อขยายงาน ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล เป็นต้น พร้อมทั้งแสดงยอดรวมกรณีมีการจ่ายทุนสะสมต่างๆ ในระหว่างปีที่เป็นสาระสำคัญให้เปิดเผยเพิ่มเติมไว้ตอนท้ายของหัวข้อนี้

21. **กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น** ให้เปิดเผยกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นต้นงวด การเปลี่ยนแปลงในระหว่างงวดและจำนวนเงินคงเหลือในวันสิ้นปีทางบัญชีตามที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน

22. **กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี** ให้เปิดเผยกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี ในกรณีที่พิจารณาเห็นว่ามีความสำคัญ เช่น

- **กรณีสหกรณ์ขออนุญาตใช้คืนเงินค้ำขาดทุน** ให้เปิดเผยจำนวนเงินกำไรสุทธิประจำปีที่จะนำไปขออนุญาตใช้คืนเงินค้ำขาดทุนและกำไรสุทธิคงเหลือที่สามารถนำไปจัดสรรได้ตามข้อบังคับ

ตัวอย่างเช่น “กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 40,000.00 บาท สหกรณ์ได้นำไปขออนุญาตใช้คืนเงินค้ำขาดทุน จำนวน 25,000.00 บาท คงเหลือเป็นกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 15,000.00 บาท ซึ่งสหกรณ์สามารถนำไปจัดสรรได้ตามข้อบังคับ”

- **กรณีสหกรณ์มีกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์เป็นจำนวนมาก** ซึ่งแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนภายใต้หัวข้อรายได้อื่น ให้เปิดเผยจำนวนเงินกำไรดังกล่าวและผลที่มีต่อกำไรสุทธิประจำปี

ตัวอย่างเช่น “กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 1,000,000.00 บาท เป็นกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ จำนวน 600,000.00 บาท ซึ่งหากสหกรณ์ไม่มีกำไรดังกล่าวเกิดขึ้นจะมีผลกำไรสุทธิประจำปีเพียง 400,000.00 บาท”

ฯลฯ

23. **การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์** กรณีสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องได้ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือสูงกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด จะเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินหรือไม่ก็ได้ แต่หากสหกรณ์ไม่สามารถดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ให้เปิดเผยว่าสหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในอัตราเท่าใด ซึ่งต่ำกว่ากฎหมายกำหนด

24. **เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน** ให้เปิดเผยเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นหลังวันที่ในงบการเงินแต่ก่อนวันที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่องบการเงิน ซึ่งอาจมีผลกระทบต่องบการเงินของปีปัจจุบัน เช่น สินทรัพย์ถูกโจรกรรมเกิดความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ไฟไหม้สินทรัพย์ เป็นต้น โดยสรุปเนื้อหาและจำนวนเงินที่เกี่ยวข้อง

25. เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง ให้เปิดเผยเหตุการณ์สำคัญที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง โดยสรุปเนื้อหาและจำนวนเงินที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เกี่ยวกับกรณีที่อาจมีผลเสียหาย หรือผลกระทบต่อสหกรณ์

- หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น เป็นภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้น หรือภาระผูกพันในปัจจุบันที่อาจทำให้สหกรณ์สูญเสียทรัพยากร แต่มีความน่าจะเป็นไม่ถึงระดับมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอน เช่น สหกรณ์ถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย การค้าประกันหนี้สินของบุคคลอื่น เป็นต้น
- สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น พิจารณาจากโอกาสที่สหกรณ์จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่ไม่ถึงระดับน่าจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เช่น สหกรณ์ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย เป็นต้น

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ตัวอย่างหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นเพียงแนวทางในการจัดทำเท่านั้น จึงให้เลือกใช้เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ที่ตรวจสอบ กรณีไม่มีรายการใดให้ตัดออก หรือกรณีที่ไม่มีแนวทางในตัวอย่างให้เขียนเพิ่มเติมขึ้น นอกจากนี้ หากจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินแล้วมีรายการ เช่นเดียวกับรายการในงบการเงินก็ไม่ต้องจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน เว้นแต่มีข้อมูลอื่นที่จำเป็นต้องอธิบายความ ให้เปิดเผยเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินได้ทราบและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินเฉพาะข้อมูลที่ต้องเปิดเผยนั้น
 - กรณีรอบระยะเวลาการดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ถึง 12 เดือน เช่น สหกรณ์จัดตั้งใหม่ สหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบ หรือเปลี่ยนปีทางบัญชี เป็นต้น ให้เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย โดยให้เป็นหัวข้อที่ 2 ต่อจากข้อ 1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
 - การเปิดเผยข้อมูลในบางกรณีที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น การใช้เงินฝากธนาคาร ค่าประกันเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร การใช้ทุนเพื่อการพัฒนาจัดหาสินทรัพย์ เป็นต้น ให้เปิดเผยรายละเอียดไว้ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง โดยไม่ต้องเปิดเผยไว้ทั้งสองหัวข้อ
-



ภาคผนวก

- ➔ การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบ
- ➔ การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์เปลี่ยนปีทางบัญชี
- ➔ การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์จัดตั้งใหม่

การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบ

สหกรณ์ที่ตกค้างการตรวจสอบบัญชี หมายถึง สหกรณ์ที่ไม่สามารถจัดทำงบการเงินให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ทันภายในรอบปีบัญชีที่กำหนดไว้

การจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ที่ตกค้างการตรวจสอบ ให้จัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของทุกปีที่ตรวจสอบได้รวมทั้งหมดไว้เป็นชุดเดียว โดยแสดงข้อมูลของแต่ละปีตั้งแต่ปีปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบได้ย้อนไปหาปีแรกที่ตกค้างการตรวจสอบ ทั้งนี้ รูปแบบงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นดังนี้

ตัวอย่าง สหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบตั้งแต่ปี 2555 และตรวจสอบได้ในปัจจุบัน (2557)

สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 , 2556 และ 2555

		<u>ปี 2557</u>	<u>ปี 2556</u>	<u>ปี 2555</u>
	<u>หมายเหตุ</u>	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3
.....	
.....	
	ฯลฯ			

สหกรณ์.....จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 , 2556 และ 2555

	<u>ปี 2557</u>		<u>ปี 2556</u>		<u>ปี 2555</u>	
	<u>บาท</u>	<u>%</u>	<u>บาท</u>	<u>%</u>	<u>บาท</u>	<u>%</u>
ขาย/บริการ
หัก ต้นทุนขาย/บริการ (งบทันทุนขาย/บริการ)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
	ฯลฯ					

สหกรณ์.....จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 , 2556 และ 2555

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

.....
.....
.....
.....

2. สหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบบัญชีตั้งแต่ปี 2555 ในปีปัจจุบันจึงนำเสนองบการเงิน รวม 3 ปี คือ ปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2557 , 2556 และ 2555 ตามลำดับ

3. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	<u>ปี 2557</u>	<u>ปี 2556</u>	<u>ปี 2555</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสด
เงินฝากธนาคาร			
กระแสรายวัน
ออมทรัพย์
ประจำ
บัตรเงินฝาก
สลากออมสิน
สลากทวีสิน/สลากอื่น
รวม	<u>.....</u>	<u>.....</u>	<u>.....</u>

ข้อมูลผูกพัน

.....
.....
.....

ฯลฯ

ข้อสังเกตในการจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน

กรณีสหกรณ์ตกค้างการตรวจสอบ

1. รายการต่างๆ ในงบการเงินให้เป็นไปตามรูปแบบในการจัดทำงบการเงินกรณีปกติ
2. การแสดงรายการแต่ละปีการเงิน ให้ใช้ปีปัจจุบันที่ตรวจสอบได้แสดงไว้เป็นปีแรกแล้ว
ถอยหลังไปยังปีต่อๆ ไปจนถึงปีแรกที่ตกค้างการตรวจสอบ
3. ไม่ต้องนำข้อมูลของปีก่อนปีที่ตกค้างการตรวจสอบมาแสดงเปรียบเทียบ

4. การจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4.1 สรุปลโยบายการบัญชีที่สำคัญ ให้เปิดเผยหลักการบัญชีหรือวิธีการบัญชีที่สหกรณ์ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์โดยสรุป กรณีที่ปีใดสหกรณ์ปฏิบัติแตกต่างไปจากปีก่อน ให้ระบุปีและข้อความที่จำเป็นต้องเปิดเผยให้ชัดเจน

4.2 ให้เปิดเผยช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ตักค้ำจนถึงปีที่ตรวจสอบได้ไว้เป็นอีกหัวข้อหนึ่ง ต่อจากข้อ 1 สรุปลโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.3 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ ให้แสดงรายการที่เป็นจำนวนเงินของแต่ละปีในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดทำงบการเงิน แต่การเปิดเผยข้อมูลอธิบายความเพิ่มเติมให้เปิดเผยตามที่เห็นว่าจำเป็นโดยสรุป

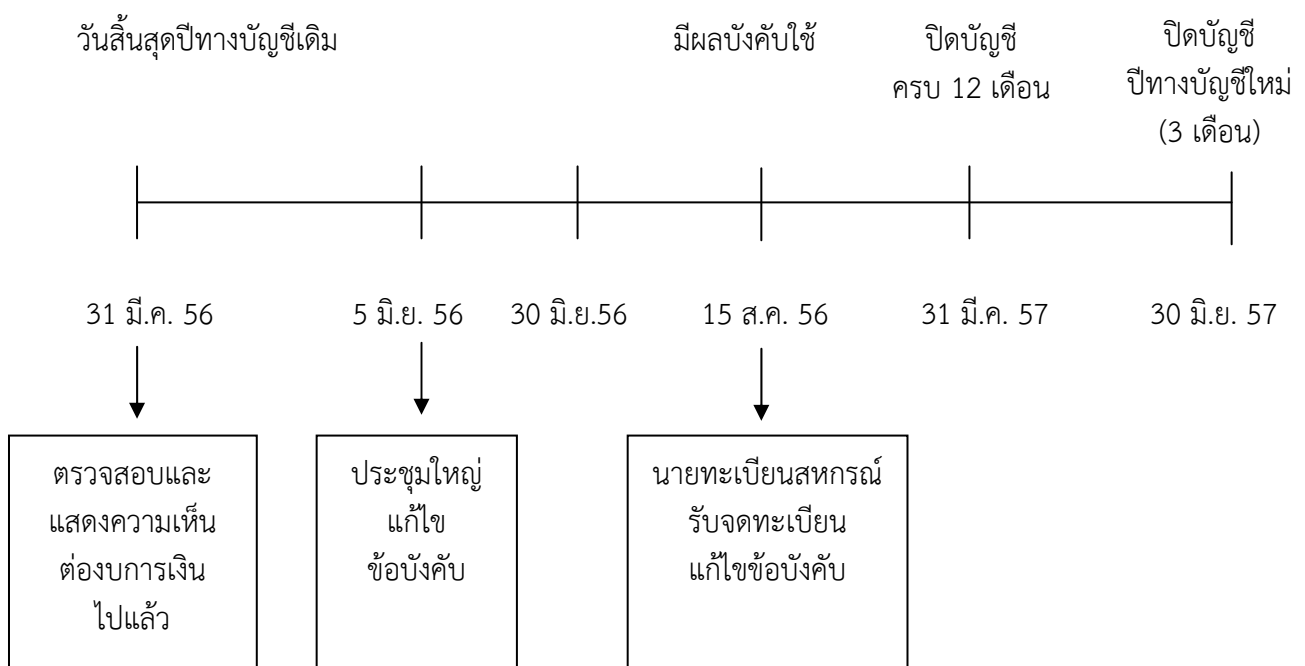
5. การจัดทำงบการเงินปีถัดจากปีปัจจุบันที่สามารถตรวจสอบได้ไปอีกปีหนึ่ง ให้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบกับปีปัจจุบันที่ตรวจสอบได้เช่นเดียวกับงบการเงินกรณีปกติ

การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์เปลี่ยนปีทางบัญชี

สหกรณ์ที่เปลี่ยนปีทางบัญชี หมายถึง สหกรณ์ที่เปลี่ยนรอบระยะเวลาบัญชีไปจากเดิม โดยให้พิจารณาวันที่ที่ปีทางบัญชีใหม่มีผลบังคับใช้ กล่าวคือ นับตั้งแต่วันที่นายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับ (ยกเว้นสหกรณ์ที่ถือใช้ข้อบังคับฉบับปี 2531 ปีทางบัญชีใหม่จะมีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์มีมติกำหนดปีทางบัญชีขึ้นใหม่)

กรณีที่ 1 การเปลี่ยนปีทางบัญชีมีผลบังคับหลังวันสิ้นปีทางบัญชีใหม่

ตัวอย่าง สหกรณ์มีมติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2556 ให้จดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับเปลี่ยนวันสิ้นปีทางบัญชีจากวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี เป็นวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปี โดยนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2556



ตามกรณีข้างต้น ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2556 การจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับในการเปลี่ยนปีทางบัญชียังไม่มีผลบังคับใช้ การปิดบัญชีตามรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ครั้งแรก คือ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557 ซึ่งจะมีรอบระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน ดังนั้น สหกรณ์จึงต้องปิดบัญชีสำหรับระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน เสียก่อน คือ ช่วงวันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2557 (วันสิ้นสุดปีทางบัญชีเดิม) แล้วจึงปิดบัญชีสำหรับระยะเวลาอีก 3 เดือน คือ ช่วงวันที่ 1 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557

1.1 การจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินปีปัจจุบัน ซึ่งต้องแยกปิดบัญชี 2 ช่วงนั้นรวมเป็นชุดเดียว โดยแสดงข้อมูลแยกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 เป็นการแสดงข้อมูลตามรอบระยะเวลาการดำเนินงานปกติ คือ 12 เดือนหรือ 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 และช่วงที่ 2 เป็นการแสดงข้อมูลสำหรับช่วงระยะเวลาที่เหลือ คือ 3 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2557 โดยระบุระยะเวลาแต่ละช่วงไว้ให้ผู้ใช้งบการเงินเห็นอย่างชัดเจนว่าเป็นข้อมูลของรอบระยะเวลา 12 เดือน และ 3 เดือน ทั้งนี้ ไม่ต้องนำข้อมูลของปีก่อน คือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 มาแสดงเปรียบเทียบ

สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2557 และวันที่ 31 มีนาคม 2557

		<u>30 มิ.ย. 57</u>	<u>31 มี.ค. 57</u>
		(3 เดือน)	(12 เดือน)
	<u>หมายเหตุ</u>	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3
.....	
	ฯลฯ		

สหกรณ์.....จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวด 3 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2557 และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557

		<u>30 มิ.ย. 57</u>	<u>31 มี.ค. 57</u>
		(3 เดือน)	(12 เดือน)
		<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
		<u>%</u>	<u>%</u>
ขาย/บริการ	
หัก ต้นทุนขาย/บริการ (งบทันทุนขาย/บริการ)	
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	

ฯลฯ

สหกรณ์.....จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับงวด 3 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2557 และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

.....
.....
.....
.....

2. สหกรณ์เปลี่ยนปีทางบัญชีจากวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี เป็นวันที่ 30 มิถุนายนของทุกปี ตั้งแต่ปีทางบัญชี สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2557 เป็นต้นไป โดยมีระยะเวลาดำเนินงานของการเปลี่ยนแปลงปีทางบัญชี รวม 15 เดือน

3. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ประกอบด้วย

	<u>30 มิ.ย. 57</u>	<u>31 มี.ค. 57</u>
	<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
เงินสด
เงินฝากธนาคาร		
กระแสรายวัน
ออมทรัพย์
ประจำ
บัตรเงินฝาก
สลากออมสิน
สลากทวีสิน/สลากอื่น
รวม	<u>.....</u>	<u>.....</u>

ข้อผูกพัน

.....
.....
.....

1.2 การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไป ให้แสดงรายการเฉพาะปีการเงินใหม่เพียงปีเดียว คือ สิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ซึ่งมีรอบระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน โดยไม่ต้องนำข้อมูลของงวดสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2557 มาแสดงเปรียบเทียบเนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เท่ากัน

สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2558

<u>สินทรัพย์</u>	<u>หมายเหตุ</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2
.....	
	ฯลฯ	

1.3 การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไปอีกหนึ่งปีหนึ่ง คือ ปีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2559 ซึ่งมีรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน 12 เดือน ให้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อนเช่นเดียวกับกรณีจัดทำงบการเงินปกติ เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นปกติเท่ากัน คือ 12 เดือน

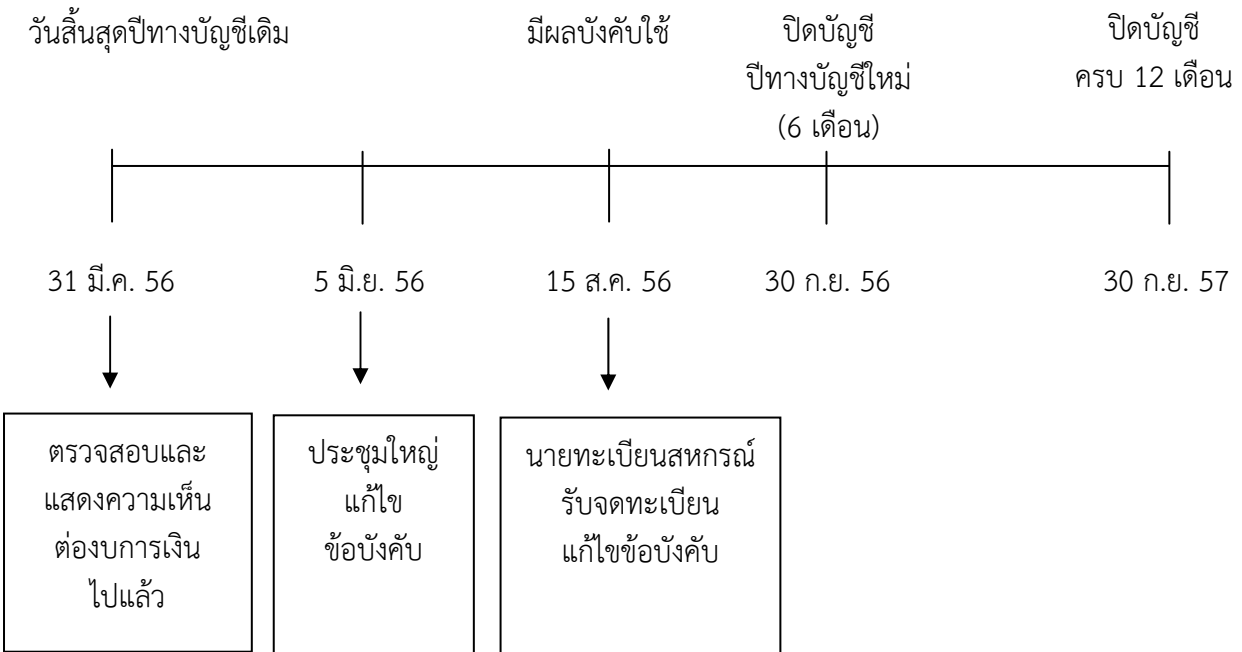
สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2559

<u>สินทรัพย์</u>	<u>หมายเหตุ</u>	<u>ปี 2559</u>	<u>ปี 2558</u>
		<u>บาท</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2
.....	
	ฯลฯ		

กรณีที่ 2 การเปลี่ยนปีทางบัญชีมีผลบังคับก่อนวันสิ้นสุดปีทางบัญชีใหม่

ตัวอย่าง สหกรณ์มีมติในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2556 ให้จดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับเปลี่ยนวันสิ้นสุดปีทางบัญชีจากวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี เป็นวันที่ 30 กันยายนของทุกปี โดยนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียนแก้ไขข้อบังคับเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2556



กรณีข้างต้นการเปลี่ยนปีทางบัญชีมีผลก่อนวันที่ 30 กันยายน 2556 (วันสิ้นสุดปีทางบัญชีใหม่ครั้งแรก) ดังนั้น สหกรณ์จึงสามารถปิดบัญชีต่อจากปีบัญชีเดิม คือ วันที่ 31 มีนาคม 2556 ได้ตั้งแต่ช่วงวันที่ 1 เมษายน 2556 – 30 กันยายน 2556

2.1 การจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินตามวันที่สิ้นสุดปีทางบัญชีใหม่ ซึ่งมีรอบระยะเวลาดำเนินงานเพียง 6 เดือน คือ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2556 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2556 โดยไม่ต้องนำข้อมูลของปีก่อน คือ 31 มีนาคม 2556 มาแสดงรายการเปรียบเทียบเนื่องจากช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เท่ากัน

สหกรณ์.....จำกัด
 งบแสดงฐานะการเงิน
 ณ วันที่ 30 กันยายน 2556

สินทรัพย์	หมายเหตุ	บาท
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3
.....	

2.2 การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไป ให้แสดงรายการสำหรับรอบระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557 เพียงปีเดียว โดยไม่ต้องนำข้อมูลของงวดสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2556 มาเปรียบเทียบกับ เนื่องจากช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เท่ากัน โดยแสดงตามรูปแบบในทำนองเดียวกับกรณีที่ 1 ข้อ 1.2

2.3 การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไปอีกหนึ่งปีหนึ่ง คือ ปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558 ซึ่งมีรอบระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน ให้แสดงข้อมูลเปรียบเทียบกับปีก่อนเช่นเดียวกับกรณีจัดทำงบการเงินกรณีปกติ เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นปกติเท่ากับ 12 เดือน โดยแสดงตามรูปแบบในทำนองเดียวกับกรณีที่ 1 ข้อ 1.3

ข้อสังเกตในการจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน กรณีสหกรณ์เปลี่ยนปีทางบัญชี

1. รายการต่างๆ ในงบการเงินให้เป็นไปตามรูปแบบในการจัดทำงบการเงินกรณีปกติ
2. ไม่ต้องนำข้อมูลของปีก่อนปีที่เปลี่ยนปีทางบัญชีมาแสดงเปรียบเทียบ
3. การจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ให้เปิดเผยหลักการบัญชีหรือวิธีการบัญชีที่สหกรณ์ถือปฏิบัติในการจัดทำบัญชีและงบการเงินของสหกรณ์โดยสรุป กรณีที่ช่วงระยะเวลาก่อนวันที่เปลี่ยนปีทางบัญชีและช่วงระยะเวลาที่เปลี่ยนปีบัญชีใหม่แล้วมีการปฏิบัติแตกต่างกัน ให้ระบุวันที่สิ้นปีทางบัญชีและข้อความที่จำเป็นต้องเปิดเผยให้ชัดเจน

3.2 ให้เปิดเผยช่วงระยะเวลาการดำเนินงานของการเปลี่ยนปีทางบัญชีไว้เป็นอีกหัวข้อหนึ่งต่อจากข้อ 1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.3 การเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ ให้แสดงรายการที่เป็นจำนวนเงินในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดทำงบการเงิน แต่การเปิดเผยข้อมูลอธิบายความเพิ่มเติมให้เปิดเผยตามที่เห็นว่าจำเป็นโดยสรุป

การจัดทำงบการเงินกรณีสหกรณ์จัดตั้งใหม่

สหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่และถึงวันสิ้นปีทางบัญชีเป็นครั้งแรก ในปีการเงินแรกให้จัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินแสดงข้อมูล ณ วันสิ้นปีทางบัญชี

ตัวอย่าง สหกรณ์จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 โดยกำหนดปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี

1. การจัดทำงบการเงิน ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินในวันสิ้นปีบัญชีเป็นครั้งแรก คือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 แสดงรายการ ดังนี้

สหกรณ์.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556

<u>สินทรัพย์</u>	<u>หมายเหตุ</u>	<u>บาท</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3
.....	
	ฯลฯ	

สหกรณ์.....จำกัด

งบกำไรขาดทุน
สำหรับงวด 3 เดือนสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556

	<u>บาท</u>	<u>%</u>
ขาย/บริการ
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย/บริการ (งบต้นทุนขาย/บริการ)
กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น
	ฯลฯ	

2. การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้เปิดเผยช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานของสหกรณ์ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นอีกหัวข้อหนึ่งต่อจากข้อ 1 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ตามตัวอย่างดังนี้

“สหกรณ์ได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 โดยมีปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี ในปีปัจจุบันมีระยะเวลาในการดำเนินงานรวม 3 เดือน”

3. การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไป ให้แสดงรายการสำหรับรอบระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 เพียงปีเดียว โดยไม่ต้องนำข้อมูลของงวดสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 มาเปรียบเทียบ เนื่องจากระยะเวลาไม่เท่ากับงบการเงินปีแรก การแสดงรายการตามรูปแบบให้เป็นทำนองเดียวกับกรณีเปลี่ยนปีทางบัญชีกรณีที่ 1 ข้อ 1.2

4. การแสดงรายการในงบการเงินปีถัดไปอีกปีหนึ่ง คือ ปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 ให้แสดงงบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อนเช่นเดียวกับการจัดทำงบการเงินกรณีปกติ เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานเป็นปกติเท่ากัน คือ 12 เดือน

ข้อสังเกตในการจัดทำงบการเงินของสหกรณ์ที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่

- สหกรณ์ที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ที่ยังไม่มีการดำเนินธุรกิจ แต่มีรายการรับ – จ่ายเงิน เช่น รับค่าธรรมเนียมนแรกเข้า รับเงินค่าหุ้น เป็นต้น ในการจัดทำงบการเงินให้จัดทำเฉพาะงบแสดงฐานะการเงิน โดยไม่ต้องจัดทำงบกำไรขาดทุน
 - กรณีที่ตั้งแต่จัดตั้งสหกรณ์ยังไม่มีการดำเนินธุรกิจหลัก แต่มีการรับเงินฝากจากสมาชิก ทำให้มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกิดขึ้น ในการจัดทำงบการเงินให้จัดทำเฉพาะงบแสดงฐานะการเงิน โดยไม่ต้องจัดทำงบกำไรขาดทุน
 - สหกรณ์ที่จดทะเบียนจัดตั้งใหม่ในปีก่อน แต่มาเริ่มดำเนินธุรกิจในปีปัจจุบัน การจัดทำงบการเงินในปีปัจจุบัน ให้จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน เปรียบเทียบข้อมูล 2 ปี สำหรับงบกำไรขาดทุนและรายละเอียดประกอบให้จัดทำเฉพาะปีปัจจุบัน โดยไม่ต้องแสดงข้อมูลเปรียบเทียบของปีก่อนเป็น 0.00
-